

SANCTI ABBONIS

EPITOME

DE XCI ROMANORUM PONTIFICUM VITIS

Ex libro de vitis Romanorum pontificum qui Anastasio Bibliothecario tribuitur desumpta et nunc primum ex vetusto ms. cod. in lucem vindicata.

Ex editione cui titulus : Anastasii S. R. B. Bibliothecarii Historia de Vitis Romanorum pontificum a B. Petro apostolo usque ad Nicolaum I, nunquam hactenus typis excusa ; deinde Vita Hadriani II et Stephani VI, auctore Guillelmo Bibliothecario ; ex Bibliotheca Marci Velsari Augustanæ R. P. ill. viri. Accessere variae lectiones, etc. — Data est editio Moguntiae anno 1602 in typographeio Joannis Albini.)

EXCERPTUM

De gestis Romanorum pontificum ex libello, qui continet gesta Romanorum pontificum quæ de singulis eorum suo ordine utilia posteris judicavit Albo (*sic*) Floriac [*erasum erat in ms. Monachi, vel abbatis*] breviter ac utiliter decerpsit, secutus veritatem Damasi Romanæ Ecclesiæ Pontificis, qui eundem libellum scripsit rogatu Hyeronimi divinæ legis interpretis.

I.

Beatus PETRUS, princeps Apostolorum, Antiochenus, filius Joannis, provinciæ Galileæ, vico Bethsaida, frater Andreæ, primum tenuit cathedram Episcopatus in Antiochia annis 7. et post in urbe Roma annis 25. mensibus 2. diebus 3. Hic ordinavit tres Episcopos, Linum, Cletum et Clementem. ex quibus, Linus et Cletus præsentialiter omne ministerium sacerdotale in urbe Roma populo supervenienti exhibuerunt, dum ipse Petrus orationi et prædicationi vacaret. Clementi vero cathedram, vel Ecclesiam omnem disponendam commisit. Post hæc martyrio cum Paulo coronatur post passionem Domini, anno 38. et sepultus est via Aurelia in templo Apollinis juxta locum ubi crucifixus est, in Vaticano, 3 Kalend. Julii.

II.

LINUS, natione Italus, regionis Tusciæ, patre Herculano, sedit annis 11. mensibus 3. diebus 12. Et constituit ut mulier in ecclesiam velato capite introiret; martyrioque coronatus sepultus est juxta corpus B. Petri in Vaticano, sub die 9. Kalend. Octobr.

III.

CLETUS, natione Romanus, de regione vici patritii, patre Æmiliano, sedit annis 12. mense 1. diebus 11. Martyrioque coronatus, sepultus est juxta corpus B. Petri, 6. Kalend. Maias. Et cessavit Episcopatus diebus 30.

A

CLEMENS, natione Romanus, de regione Cælio monte, ex patre Faustino sedit annis, 9. mens. 2. diebus 10. Et fecit duas epistolas, quæ Catholicæ nominantur. Hic dum nonnullos libros zelo fidei Christianæ religionis adscriberet, exilio relegatus est, martyrioque coronatus, sepultusque in Græcia, 8. Kalend. Decemb. et cessavit Episcopatus dies 21.

V.

ANAGLETUS, natione Græcus, de Athenis, ex patre Antiocho, sedit annis 9. mens. 2. dieb. 10. qui et memoriam B. Petri Apostoli construxit, ubi tamen et ipse sepultus est juxta corpus ejus. Et cessavit Episcopatus dies 13.

VI.

EVARISTUS, natione Græcus, ex patre Judæo, nomine Juda, de civitate Bethlehem, sedit annis 9. mens. 10. dieb. 2. Hic titulos in urbe Roma divisit, et 7. diaconos ordinavit, qui custodirent Episcopum prædicantem, propter stylum veritatis. Et sepultus est juxta corpus B. Petri Apostoli. Et cessavit Episcopatus dies 18.

VII.

ALEXANDER, natione Romanus, ex patre Alexandro, de regione Caput tauri. sedit annis 10. mens. d. 2. Hic constituit aquam sparsionis cum sale benedici in habitaculis hominum. Qui sepultus est via Numentana, ubi decollatus est, ab urbe Roma non longe milliario 7. 5, non, Maii. Et cessavit Episcopatus dies. 35.

VIII.

SIXTUS, natione Romanus, ex patre Pastore, de regione Vialata, sedis annis 10. mens. 2. die uno. Hic constituit ut ministeria sacra non tangerentur, nisi a ministris. Et ut quicumque Episcoporum evocatus fuisset ad Sedem Apostolicam rediens ad parrochiam suam non susciperetur, nisi cum formata, Qui et ipse sepultus est juxta corpus B. Petri, 3 nonas April. Et cessavit Episcopatus dies, 2.

IX.

TELESPHORUS, natione Græcus, ex anachoritis, sedit annis 11. mensibus 3. dies 21. Hic constituit ut per septem hebdomadas ante Pascha, jejunium celebraretur. Et in Natali Domini Missæ per noctem; nec unquam ante horam tertiam Missas ullus celebraret. Et ut ante sacrificium hymnus celebraretur angelicus. Qui martyrio coronatus, sepultus est juxta corpus B. Petri 4. non. Januar. Et cessavit Episcopatus dies 7.

X

HYGINUS, natione Græcus, ex Philosopho de Athenis, cujus genealogiam non inveni; sedit annis 15. mens. 3. dieb. 4. Et sepultus est juxta corpus B. Petri, 3 Idus Januar. Et cessavit Episcopatus dies 2.

XI.

PIUS, natione Italus, ex patre Rufino, frater Pastoris, de civitate Aquileia. sedit annis 10. et 9. mensib. et 3. diebus. Sub cujus Episcopatu Hermes librum scripsit, in quo continetur quod angelus Domini in habitu Pastoris ei præcepit ut Pascha die Dominico celebraretur. Hic constituit hæreticum venientem ex Judæorum hæresi suscipi et baptizari. Qui sepultus est juxta corpus B. Petri, 5. Idus Jul. Et cessavit Episcopatus dies 14.

XII.

ANICETUS, natione Syrus, ex patre Joanne, de vi-co Hamisa, sedit annis 12 mens. 4. diebus 3. Hic constituit ut clericus comam non nutriret. Martyrque obiit, et sepultus est in cimiterio Callisti 2. Kalend. Maii. Et cessavit Episcopatus dies 47.

XIII.

SOTHER, natione Campanus, ex patre Concordio, de civitate Fundis, sedit annis 9. mensibus 6. dieb. 21. Hic constituit ut nulla monacha pallam sacratam contingeret, nec incensum poneret in sanctam ecclesiam. Qui sepultus est juxta corpus B. Petri, 9. Kalend. Junii. Et cessavit Episcopatus dies 21,

XIX.

ELUTHER, natione Græcus, ex patre Habundio, de oppido Nicopoli, sedit annis 15. mens. 3. diebus 2. Hic accepit epistolam a Lucio Britonum rege, ut Christianus efficeretur. Et iterum firmavit ut nulla esca rationalis et humana a Christianis repudiaretur, maxime fidelibus. Qui sepultus est, juxta corpus B. Petri 9. Kalend. Jun. Et cessavit. Episcopatus dies 15.

A

XV.

VICTOR, natione Afer, ex patre Felice, sedit annis 15. mensib. 3. dieb. 10. Hic constituit ut necessitate faciente, ubi inventus esset gentilis, baptizaretur, et ut a quartadecima Luna primi mensis usque vicesimam primam die Dominica custodiat sanctum Pascha. Qui sepultus est juxta corpus B. Petri 5. Kalend. Aug. Et cessavit Episcopatus diebus 12.

XVI.

ZEPHIRINUS, natione Romanus, ex patre Habundio, sedit annis 8. mens. 6. dieb. 3. Hic constituit ut sub presentia omnium clericorum, et laicorum fidelium, clericus, levita, sive sacerdos ordinaretur: et coronam sacratam accipiat presbyter tradendam populo. Qui sepultus est in cimiterio suo, juxta cimiterium Calixti via Appia, 6. Kalend. Septemb. Et cessavit Episcopatus dies 6.

XVII.

CALLISTUS, natione Romanus, ex patre Domitio, de urbe Ravennatum. Sedit annis 6. mens. 2. dieb. 10. Hic constituit jejunium die Sabbati ter in anno fieri. Martyrioque coronatus, sepultus est in cimiterio Calepodii, via Aurelia, milliario 3. 3. Idus Octob. Et cessavit Episcopatus dies 6,

XVIII.

URBANUS, natione Romanus, ex patre Pontiano, sedit annis 9. mense 1. dieb. 2. Hic sua traditione Valerianum sponsum S. Cecilie, et multos alios usque ad martyrium perduxit. Qui confessor factus, sepultus est in cimiterio Prætextati, via Appia, 8. Kalend. Jan. Et cessavit Episcopatus diebus 30.

XIX.

PONTIANUS, natione Romanus, ex patre Calpurnio, sedit annis 9. mens. 5, dieb. 2. Hic et Hippolytus presbyter exilio sunt deportati ab Alexandro de Sardinia insula Butiana, ibique defunctus, martyrio coronatus est 3. Kalend. Novemb. Quem B. Fabianus adduxit cum clero per navim, et sepelivit in cimiterio Calixti via Appia. Et cessavit Episcopatus dies 10.

XX.

ANTHERUS, natione Græcus, ex patre Romulo, sedit annis 12. mense uno. dieb. 12. Hic martyrum gesta diligenter inquisivit, et in Ecclesia recondidit. Martyrioque coronatus, sepultus est in cimiterio Calixti, via Appia, 3. nonas Januar. Et cessavit Episcopatus dies 13.

XXI.

FABIANUS, natione Romanus, ex patre Fabio, sedit annis 14. mens. 11. dieb. 10. Hic regiones divisit diaconibus, et fecit sex diaconos, qui septem Notariis imminerent. Eo tempore supervenit Novatus ex Africa, et separavit Ecclesiam. Fabianus vero martyrio coronatus, sepultus est in cimiterio Calixti, via Appia, 13. Kalend. Februar. Et cessavit Episcopatus dies 6.

XXII.

CORNELIUS, natione Romanus, ex patre Castino,

sedit annis 2. mensibus 3, et dieb. 10. Qui Centumcellis pulsus est, et ibidem accepit a Cypriano martyre in carcerescriptam. Quo etiam loco decollatus, martyr effectus est. Cujus corpus noctu collegit B. Lucina cum clericis, et sepelivit in crypta juxta cimiterium Callisti, via Appia, in prædio suo. 18. Kalend. Octobris. Et cessavit Episcopatus diebus 35.

XXIII

LUCIUS, natione Romanus, ex patre Porphyrio, sedit annis 3. mens. 7. dieb. 6. Hic in exilio fuit. Sed postea incolumis ad Ecclesiam suam reversus præcepit ut duo presbyteri, et tres diaconi in omni loco Episcopum non desererent propter testimonium Ecclesiasticum. Qui etiam a Valeriano capite truncatus 3. Nonas Mart. sepultus est cimiterio Calixti via Appia. 8. Calend. Septemb. Et cessavit Episcopatus dies 35.

XXIV.

STEPHANUS, natione Romanus, ex patre Jobio, sedit annis 6. mensib. 5. dieb. 2. Hic constituit sacerdotes et Levitas, ut vestibus sacratis non nisi in Ecclesia uterentur. Martyrioque coronatus sepultus est in cimiterio Callisti via Appia, 4. Nonas Aug. Quo tempore fuit magna persecutio sub Decio.

XXV.

XISTUS, natione Græcus ex Philosopho, sedit anno 1. mens. 10. diebus 26 Martyrioque coronatus sub Valeriano 8. Kalend. Aug. Postcujus passionem tertio die passus est B. Laurentius archidiaconus. Denique Beatus Xistus sepultus est in cimiterio B. Calixti via Appia. Et cessavit Episcopatus diebus 35.

XXVI.

DIONYSIUS, ex monachis; cujus generationem non potuimus reperire. sedit annis 6. mensibus 2. diebus 4. Hic presbyteris Ecclesias dedit, et cimiteria, et parochias diœcesis constituit. cujus depositio 6. Kalend. Januar. in cimiterio Calixti via Appia. Et cessavit Episcopatus dies 5.

XXVII.

FELIX, natione Romanus, ex patre Constantio, sedit annis 4. mensibus 3. dieb. 25, Qui constituit supra memorias martyrum Missas celebrari. Et fecit basilicam in via Aurelia, ubi martyrio coronatus, sepultus est, 3. Kalend. Junii milliario ab urbe Roma secundo. Et cessavit Episcopatus dies 5.

XXVIII

EUTHICIANUS, natione Thuscus, ex patre Marino, de civitate Lunæ, sedit annum unum, mensem 1. diem 1. Hic constituit ut fruges super altare tantum, fabæ et uvæ benedicerentur. Et sepultus est in cimiterio Calixti via Appia, 8. Kalend. Augusti Et cessavit Episcopatus dies 8.

XXIX.

GAIUS, natione Dalmatinus, ex genere Diocletiani Imperatoris, ex patre Gaio, sedit annis 11. mensibus 4. diebus 12. Hic constituit ut ordines omnes sic in

A Ecclesia ascenderent. Si quis Episcopus esse meretur, ut esset ostiarius, lector, exorcista, sequens subdiaconus, diaconus presbyter, et exinde Episcopus ordinaretur. Qui fugiens persecutionem Diocletiani in cryptis habitando, martyrio coronatur, et sepultus est in cimiterio Calixti via Appia, 10. Kalend. Maii. Et cessavit Episcopatus dies 11.

XXX.

MARCELLINUS, natione Romanus, ex patre Projecto, sedit annis 9. mensibus 4. diebus 16. Quo tempore fuit persecutio magna, ut intra 30 dies, 17 hominum millia promiscui sexus per diversas provincias coronarentur. Inter quos ipse Marcellinus ductus est ad sacrificandum, ut thurificaret, quod et fecit. Et post paucos dies pœnitentia ductus ab eodem Diocletiano capite pro fide Christi truncatus est. Cujus corpus jacuit in platea diebus 25. et exinde Marcellus presbyter collegit noctu, et sepelivit eum via Salaria in cimiterio Priscillæ juxta corpus sancti Crescentionis, 7. Kalend. Maii. Et cessavit Episcopatus annis 7. mensibus 7. dies 25.

XXXI.

MARCELLUS, natione Romanus, ex patre Benedicto, de regione Vialata. sedit annis 5. mens. 7. dieb. 21. Hic fecit cimiterium via Salaria, et comprehensus damnatus est in catabulo. Quo novem mensibus exactis in oratione et jejunio nocte venit clerus ejus, et exiit eum, et perduxit ad domum Lucinæ viduæ, quam dedicavit titulo sanctæ Ecclesiæ. Hoc audito, Maxentius jussit ut ibidem animalibus deserviret. unde in servitio animalium nudus amictus cilicio defunctus est. Cujus corpus collegit beata Lucina, et sepelivit in cimiterio Priscillæ, via Salaria. 17. Calend. Febr. et cessavit Episcopatus dieb. 30.

XXXII.

EUSEBIUS, natione Græcus, ex medicis, sedit annis 6. mens. 1. dieb. 3. Sub hujus temporibus inventa est crux Domini 5. Non. maji. a Juda, qui post baptizatus est. Hic hæreticos invenit, quos per manus impositionem reconciliavit. Qui etiam sepultus est in cimiterio Calixti, via Appia, 6. Non. Octobris. Et cessavit Episcopatus dies 7.

XXXIII.

MELCHIADES, natione Afer. sedit annis 4. et constituit nulla ratione Dominica, aut 5. feria jejunium celebrari; fecitque ut oblationes sacræ, quod est fermentum ex consecratione Episcopi per Ecclesias dirigerentur, ac sepultus est in cimiterio Calixti, via Appia 4. Idus Jan. Et cessavit Episcopatus diebus 16.

XXXIV

SILVESTER, natione Romanus, ex patre Rufino. sedit annis 23. mens. 10. diebus 11. Hic fuit in exilio in monte Soracte. Et postmodum rediens cum gloria baptizavit Constantinum Augustum, quem curavit Dominus a lepra. Cujus temporibus factum est Concilium ipso præcipiente in Nicæa Bithyniæ, et congregati sunt trecenti 18 Episcopi Catholici,

qui damnaverunt Arrium, Photinum, et Sabellium. In urbe quoque Roma congregavit ipse cum consilio Augusti 277. et damnavit iterum Calixtum, Arium, Photinum et Sabellium. Constituit etiam ut baptismum liniret presbyter chrismate levatum de aqua propter occasionem transitus mortis, et ut nullus laicus crimen clerico audeat inferre, et ut diaconi dalmaticis in Ecclesia uterentur, et ut nullus clericus propter causam quamlibet in curiam introiret nec ante iudicem causam diceret, nisi in Ecclesia. Et ut sacrificium altaris non in serico, neque in panno tincto celebraretur, nisi tantum in lineo; sicut corpus Domini nostri Jesu Christi in sindone linea munda sepultum est. Utsi quis desideraret in Ecclesia militare, aut proficere, ut esset Lector annis 30. exorcista diebus 30. acolythus annis 5. subdiaconus 5. diaconus 7. presbyter tribus, probatus ex omni parte, et ab his, qui foris sunt, testimonium habere bonum, unius uxoris virum a sacerdote benedictæ, et sic ad ordinem Episcopatus accedat. Hic sepultus est in cimiterio Priscillæ, via Salaria, ab urbe Roma milliario 3. prid. Kalend. Jan. catholicus et confessor quievit. Cessavitque Episcopatus dies 21.

XXXV.

MARCUS, natione Romanus, ex patre Prisco. sedit annis 2. mens. 9. dieb. 20. Hic constituit ut Episcopus Ostiæ, qui consecrat Episcopum Urbis, pallio uteretur, et ab eodem Episcopus Urbis Romæ consecraretur. Qui obiit Nonis Octob. et sepultus est in cimiterio Balbinæ, via Ardeatina. Et cessavit Episcopatus dies 20.

XXXVI.

JULIUS, natione Romanus, ex patre Rustico, sedit annis 15, mens. 2. diebus 5. Hic fuit missus in exilium a Constantino Imperatore hæretico mensibus 10. Post cujus mortem reversus est. Et constituit ut nullus clericus causam quamlibet in publico ageret: et rerum gestarum notitia, quæ omnibus pro fide Ecclesiastica est, per notarios colligeretur, et in Ecclesia a clericis servaretur. Qui etiam sepultus est, via Aurelia, in cimiterio Calepodii milliario 3, pridie Idus April. Et cessavit Episcopatus diebus 25.

XXXVII.

LIARIS, natione Romanus, ex patre Augusto, sedit annis 6. mens. 4. dieb. 8. Hic pro eo, quod noluit consentire hæresi Arrianæ, fuit in exilio annis 3. Cujus consilio FELIX venerabilis presbyter in loco ejus ordinatus est Episcopus. Qui invenit duos presbyteros Ursacium et Valentem, consentientes Constantio Augusto Arriano, et damnavit eos in Concilio 48 Episcoporum. Qui Ursacius et Valens post paucos dies zelo ducti, rogaverunt Constantium, ut de exilio revocaret Liberium. Qui consensit eis, ut una tantum participatione communionis conveniret cum hæreticis, tantum ut non rebaptizaretur. Post hæc fecit Constantius Concilium cum aliquibus qui ex sæce Ariana erant, et ejecit Felicem de Epi-

scopatu, qui erat Catholicus, et revocavit Liberium. Depositus vero Felix 4. Kalend. Augusti, habitavit in prædiolo suo, via Portuensi. Ingressus quoque Liberius in urbem 4. Non. Augusti consensit hæreticis, non tamen rebaptizatus. et tenuit basilicas B. Petri et Pauli, et Constantinianam annis 7. Et fuit persecutio magna in urbe Roma. Omnes itaque anni Felicis in hujus ordinatione dinumerantur. Sepultus tamen est Liberius via Salaria cimiterio Priscillæ. Et cessavit Episcopatus dies 7.

XXXVIII.

FELIX, natione Romanus, ex patre Anastasio, sedit anno 1. mens. 3. dieb. 2. Hic declaravit Constantium filium Constantini hæreticum, et rebaptizatum secundo ab Eusebio Episcopo Nicomediensi in villa quæ appellatur Aquilon. Pro quo facto capite truncatur cum multis clericis et fidelibus occulte juxta muros urbis ad latus formæ Trajanæ, 3. Idus Novemb. Ex exinde rapuere corpus ejus Christiani, cum Damaso presbytero, et sepelierunt in basilica supra dicta ejus via Aurelia 17. Kalend. Decembr. in pace. Et cessavit Episcopatus dies 38,

XXXIX.

DAMASUS, natione Hispanus, ex patre Antonio, sedit annis 18. mens. 3. dieb. 10. et cum eodem ordinatur sub [contentione.] intentione Ursinus. Qui facto Concilio sacerdotum ejectus est ab urbe, et Neapoli constitutus Episcopus. Damasus fultus plurima multitudo in sede Apostolica permansit præsul. Qui tandem accusatus incriminatur de adulterio, et facta Synodo purgatur a 44 Episcopis, qui etiam damnaverunt accusatores ejus, Concordium et Callistum, et projecerunt de Ecclesia. Quæsitque multa corpora Sanctorum, et invenit, ac eorum memorias versibus decoravit. Constituit quoque, ut psalmi die noctuque canerentur per omnes Ecclesias, ac sepultus est via Ardeatina in basilica sua 3. Idus Decembr. juxta matrem suam, et germanam suam. Et cessavit Episcopatus dies 31.

XL.

SIRICIUS, natione Romanus, ex patre Tiburtio, sedit annis 15. Hic constituit ut nullus presbyter Missas celebraret per omnem hebdomadam, nisi consecratum Episcopi suscepit, quod nominatur fermentum. Qui etiam exosos habuit omnes hæreticos, maxime Manichæos, quos inventos in exilium deportari fecit, et constituit, ut si quis de Manichæis conversus rediret ad Ecclesiam, nullatenus communicaret, nisi tantum relegatus monasterio usque ad finem vitæ suæ jejunos et orationibus vacans viaticum ei largiretur. Constituit etiam hæreticum sub manu impositionis reconciliari præsentem cuncta Ecclesia. Qui sepultus est in cimiterio Priscillæ, via Salaria, 8. Kalend. Maii. Et cessavit Episcopatus dies 20.

XLI.

ANASTASIUS, natione Romanus, ex patre Maximo, sedit annis 3. diebus 10. Hic constituit ut quoties-

cunq̄ue Evangelia sancta recitarentur, sacerdotes non sederent, sed curvi starent, et ut nullus clericum transmarinum suscipere, nisi sui Episcopi chirographum designaret, quia eodem tempore Manichæi inventi sunt in urbe. Sepultus et autem in cimiterio suo ad Ursum pileatum. 5. Kalend. Maii. Et cessavit Episcopatus dies 21.

XLII.

INNOCENTIUS, natione Albanensis, ex patre Innocentio, sedit annis 15. mensibus 3. dieb. 21. Hic invenit Pelagium et Cœlestium et hæreticos damnavit. Constituitque ut natus de Christiana denuo nasceretur per baptismum, hoc est, baptizaretur, quod Pelagius damnabat. Constituit quoque ut Sabbathi jejunium celebraretur, quia Sabbatho Dominus in sepulchro positus est, et discipuli jejunarunt. Sepultus est autem in cimiterio ad Ursum pileatum 5. Kalend. Aug. Et cessavit Episcopatus dies 22.

XLIII.

ZOZIMUS, natione Græcus, ex patre Abrahamio, sedit annis 7. mens. 4. dieb. 24. Hic constituit ut diacones lævam tectam haberent de palliis linostimis. et per Parrochiam concessit ut cereos benedicerent. Et ut nullus clerico poculum publicum propinaret nisi tantum in cella fidelium, maxime clericorum. Et sepultus est via Tiburtina, juxta corpus B. Laurentii martyris 7. Kalend. Januar. Et cessavit Episcopatus dies 11.

XLIV.

BONIFACIUS, natione Romanus, ex patre Jocundo presbytero, sedit annis 3 mens. 8 dieb. 6. Hic sub intentione ordinatus est cum Eulalio uno die. Et fuit diebus 15. Et mensib. 8 dissensio magna in clero. Quod audiens Placidia Augusta cum filio Valentiniano Augusto, dum sederet Ravennæ retulit Honorio Augusto Mediolanis: et horum præcepto expulsi sunt ab urbe ambo. Sed Eulalius, eo quod ordinatus fuisset in basilica. Constantiniana, præsumpsit intrare urbem et baptizare: et celebravit Pascha in supradicta basilica. Hoc audientes Augusti, miserunt, et ejecerunt eum foras in Campaniam, Bonifacium vero revocaverunt in urbem et constituerunt Episcopum. Quo defuncto clerus et populus petiit Eulalium revocari, sed ille reverti noluit. Denique Bonifacium constituit ut nulla mulier, aut monacha pallam sacram contingeret, aut incensum poneret, nec servum clericum fieri, nec obnoxium curiæ. Qui etiam sepultus est via Salaria juxta corpus S. Felicitatis martyris 8. Kalend. Novemb. Et cessavit Episcopatus dies 9.

XLV.

CÆLESTINUS, natione Campanus, ex patre Prisco, sedit annis 9. mensib. 10. diebus 17. Hic constituit, ut psalmi David 150. psallerentur ante sacrificium antiphonatim: ante enim tantum epistola B. Pauli recitabatur, et sanctum Evangelium. Sepultus est. a. in cimiterio Priscillæ via Salaria, 8. Idus April. Et cessavit Episcopatus dies 20.

XLVI.

XISTUS, natione Romanus, ex patre Sixto, sedit annis 8. dieb. 19. Hic post annum unum et mensem 8. incriminatus est a quodam Basso. Quod audiens Valentinianus Augustus jussit synodum congregari, in qua examinatur a 46. Episcopis, et purgatur Xistus, et condemnatur Bassus, ita ut ultimo die viaticum ei non negaretur. Contra quem Valentinianus Augustus furore sancto permotus, prædia facultatum ejus Ecclesiæ Catholicæ sociavit, ac post tres menses moritur. Cujus corpus Xistus Episcopus suis manibus tractans sepelivit ad B. Petrum Apostolum in cubiculo parentum ejus. Qui etiam sepultus est via Tiburtina in crypta juxta corpus B. Laurentii. Et cessavit Episcopatus dies 22.

XLVII.

LEO, natione Tuscus, ex patre Quintiano, sedit annis 21. mense uno, diebus 13. Hic invenit duas hæreses, Eutychianam et Nestorianam. Pro qua remisit ad MARCIANUM Augustum, orthodoxum principem et catholicum, ut congregaret Concilium Episcoporum. Quod statim factum est, et congregati sunt sacerdotes 236, aliorum vero Episcoporum 408. Chirographus cucurrit cum chirographo S. Episcopi Leonis, hoc est, tomo, ubi continebatur fides Apostolicæ Ecclesiæ Romanæ. Sub præsentia igitur Martiani Catholici Principis factum est Concilium 630 Episcoporum in Chalcedonia, in martyrio S. Euphemie. Qui exposuere fidem Catholicam, dicentes, in uno Christo Deo et homine duas naturas esse. Ubi piissimus Augustus cum Pulcheria conjugē sua Augusta, deposita regia majestate, fidem suam sub chirographo exposuerunt ante conspectum omnium Episcoporum, qui damnaverunt Eutychen et Nestorium, et expositam direxerunt ad Leonem Papam beatissimum. Hic constituit ut monacha non acciperet velamen benedictum in capite, nisi probata in virginitate fuerit 60 annis, et ut intra actionem sacrificii diceretur: *Sanctum sacrificium*, etc. Sepultus est autem apud B. Petrum Apostolum, 3. Idus April. Et cessavit Episcopatus dies 7.

XLVIII.

HILARIUS, natione Sardus, ex patre Crispino, sedit annis 6. mens. 3. diebus 10. Hic firmavit 3. Synodos, Nicænam, Ephesinam, et Chalcedonensem, vel tomum sancti Episcopi Leonis, et damnavit omnes hæresiarchas ac sequaces eorum. Confirmavit quoque dominationem et principatum sedis Catholicæ et apostolicæ Romanæ Ecclesiæ. Qui sepultus est ad S. Laurentium in crypta juxta corpus B. Xisti Episcopi, 4. Idus Septemb. Et cessavit Episcopatus dieb. 10.

XLIX.

SIMPLICIUS, natione Tiburtinus, ex patre Castorio sedit annis 15. mense uno, diebus 7. Cujus temporibus venit relatio de Græcia ab Achatio Constantiopolitano Episcopo affirmante quod Petrus Alexandrinus Eutychianista hæreticus factus esset, et quo

in morte cujusdam presbyteri Catholici permixtus A
esset. Quod audiens Simplicius præsul dissimulans
non rescripsit Achatio, sed Petrum damnavit, expe-
ctans tempus pœnitentiæ. Hic sepultus est in basilica
B. Petri Apostoli 6. Nonas Martias. Et cessavit Epi-
scopatus diebus 6.

L.

FELIX, natione Romanus, ex patre Felice presby-
tero de titulo Fasciola. sedit annis 8. mens. 11.
dieb. 17. Quo tempore iterum venit relatio de Græ-
cia Petrum revocatum ab Achatio Episcopo Constan-
tinopolitano. Quod audiens Felix Romanus Episcopus
mittit defensorem cum consilio Sedis suæ, et in Con-
cilio damnavit Achatium cum Petro. Post annum ter-
tium iterum venit relatio ab Imperatore Zenone ut
pœnitens rediret Achatius Tunc Papa Felix misit duos B
Episcopos, Mesenum et Vitalem, ut si invenirent
complicem Petri Achatium, iterum damnarent eos.
Si non, offerrent libellum pœnitentiæ. Qui cum in-
troissent Constantinopolin, corrupti sunt pecunia,
et non fecerunt ut præceperat Dominus Papa. Qui
post eorum reversionem, facto Romæ Concilio exa-
minavit ambos Episcopos, id est Mesenum et Vita-
lem, et reos rejecit a communione. Sed Mesenus non
tacuit peccatum suum, et ob hoc concessum est ei
tempus pœnitentiæ. Sepultus est autem Felix
in basilica B. Pauli Apostoli. Et cessavit Episcopa-
tus dieb. 5.

LI.

GELASIUS, natione Afer, ex patre Valerio, sedit
annis 4 mens. 8. diebus 18. Hic invenit Manichæos C
in urbe, quos in exilium deportari præcepit, et
eorum codices incendio concremari, et in synodo
cum fletu sub satisfactione libelli purgatum Mese-
num Episcopum revocavit, et suæ Ecclesiæ resti-
tuit. Iterum venit relatio de Græcia quod a Petro et
Achatio multa mala et homicidia fierent. Quo tem-
pore fugiens Joannes Alexandrinus Catholicus Epi-
scopus venit Romam. Quem B. Gelasius cum gloria
suscepit, et ei secundam sedem præbuit, factaque
Synodo misit per tractum Orientis, et iterum dam-
navit in perpetuum Petrum et Achatium, si non
sub satisfactione libelli postularent pœnitentiam.
Fecit etiam sacramentorum præfationes et orationes
cauto sermone. Qui sepultus est in B. Petri ba-
silica 11. Kalend. Decemb. Et cessavit Episcopatus
dies 7.

LII.

ANASTASIUS, natione Romanus, ex patre Petro
de regione quinta Caput tauri, sedit anno 1. mensi-
bus 2. diebus 24. Hic propterea quia communicavit
cuidam diacono Thessalonicensi nomine Photino,
qui communis erat Achatio sine consilio Episcopo-
rum, presbyterorum, vel clericorum Ecclesiæ Ca-
tholicæ, suspenderunt se ab ejus communione. Qui
etiam, cum voluisset Achatium occulte revocare,
et non potuisset, nutu divino percussus sepultus est
in basilica B. Petri Apostoli, 13. Kalend. Decemb.
Et cessavit Episcopatus dies 4.

LIII.

SYMMACHUS, natione Sardus, ex patre Fortunato,
sedit annis 15. mensibus 7. diebus 27. Hic sub in-
tentione ordinatus est una die cum Laurentio, et
Symmachus quidem in basilica Constantiniana,
Laurentius in basilica S. Mariæ. Ex qua causa se-
paratus est clerus, et divisus est Senatus. Et facta
intentione utraque pars constituit, ut ambo ordinati
ad iudicium Regis Theodorici Ravennam pergerent,
Quod dum factum fuisset, iudicavit Rex ut qui pri-
mus ordinatus fuisset, vel cui maxima pars consen-
tiret, ipse teneret sedem Apostolicam. Unde factus
Præsul Symmachus est, et constituit Laurentium in
Nucerinam civitatem Episcopum intuitu misericor-
dia Post annos vero quatuor zelo ducti aliqui ex cle-
ro, et ex Senatu, maxime Festus et Probinus, accusa-
verunt eundem Papam apud Theodoricum crimine
pessimo, et subornaverunt falsos testes, quos mise-
runt Ravennam, et interim occulte revocaverunt
Laurentium. Divisus quoque est iterum clerus. Tunc
accusatores Symmachi miserunt ad regem, ut daret
visitatorem sedis Apostolicæ. Quod factum est, et
dedit Petrum Altinæ civitatis Episcopum, quod ca-
nones prohibent. Unde prædictus Papa congregavit
Episcopos 115. et facta Synodo purgatur a falso cri-
mine: et damnatur Petrus Altinus in vasor sedis
Apostolicæ, et Laurentius Nucerinus pro eo quod
vivente Episcopo persuaserunt sedem ejus: nam
Symmachus a suis omnibus in sedem suam cum
gloria restituitur. Quapropter indignati Festus et
Probinus intra urbem cœperunt pugnare, maxime
contra Faustum exconsulem, et omnes qui commu-
nicabant Symmacho, quando quidem gladio occide-
bantur clerici, sanctimoniales et virgines, quas de
monasteriis extrahebant nudas. Solus autem Faustus
exconsul pro Ecclesia pugnabat. Post hæc omnia
idem Papa invenit Manichæos in urbe, quorum libros
incendit, et eos exilio relegavit. Hic omni anno per
Africam vel Sardiniam ad Episcopos, qui exilio erant
retrusi, pecunias et vestes ministrabat, et captivos
per diversas provincias redemit. Qui etiam sepultus
est in basilica B. Petri Apostoli confessor. 14. Ka-
lend. Aug. Et cessavit Episcopatus dies 7.

LIV.

HORMISDA, natione Campanus, ex patre Justo, de
civitate Frisinone, sedit annis, 9. dies 17. Hic ex
constituto Synodi, et cum concilio regis Theodorici
dixit ad Græcias, humanitatem ostendens sedi
Apostolicæ: quia Græci obligati erant sub vinculo
anathematis propter Petrum Alexandrinum et Acha-
tium Constantinopolitanum sub Joanne Episcopo,
legatos mittens Ennodium Episcopum Ticinensem,
et Fortunatum Episcopum Catinensem, et Venan-
tium presbyterum urbis Romæ, et Vitalem Diaconum
et Hilarum notarium, ad Anastasium Augustum, qui
nihil egerunt, propterea quia ipse in hæresim Euty-
chianam communicaverat. Item secundo misit Enno-
dium, et Peregrinum episcopum Mesenensem, quos
dum voluisset Anastasius pecunia corrumpere, nul-

latenus consenserunt, nisi satisfactionem sedis Apostolicæ operaretur. Tunc imperator repletus furia ejecit eos per posterulam, et imposuit in navim periculosam, præcipiens Heliodoro et Demetrio ut nullam civitatem Græcorum ingrederentur. Legati vero secretius sanctas epistolas fidei 19. per manus monachorum orthodoxorum exposuere per omnes civitates, quas Episcopi, qui erant complices Anastasii Augusti pro crimine Constantinopolim direxerunt. Qui furore repletus inter alia sua sacra hæc scripsit, dicens: Nos jubere volumus, non nobis juberi; et post hæc nutu divino percussus fulmine obiit. Cui successit in imperium Justinus Orthodoxus, qui direxit auctoritatem suam ad Hormisdam Papam Romanum, ut redintegraretur pax Ecclesiarum. Quam auctoritatem Papa suscipiens cum consilio regis Theodorici direxit Germanum Capuanum Episcopum, Joannem et Blandum presbyteros, Felicem et Dioscorum diacones, et Petrum notarium, munitos fide et textu libelli pœnitentiæ. Venientes autem juxta Constantinopolim tanta gratia fidei refusit, ut multitudo monachorum orthodoxorum, et illustrium virorum, Justinus quoque Imperator, et Vitalianus Consul simul occurrerent ad castellum rotundum, quod ducit ad civitatem. Suscepit itaque sunt cum gloria et gaudio magno a clero et Joanne Episcopo. Quod sentientes complices Anastasii se incluserunt in Ecclesia majore, quæ vocatur sancta Sophia, et consilio facti mandaverunt Imperatori, dicentes: Nisi nobis reddita fuerit ratio, quare damnatus est Episcopus noster Achatius, nullatenus consentimus Sedi Apostolicæ. Hic quoque damnavit Petrum et Achatium, vel omnes hæreses, et invenit Manichæos, quos cum examinatione plagarum in exilium deportavit, et eorum codices incendio concremavit. Eodem tempore venit cum geminis preciosis a rege Francorum Clodovæo Christiano donum B. Petro Apostolo. Sepultus est autem in basilica B. Petri Apostoli, 8. Idus Aug. Consolatu Maximi. Et cessavit Episcopatus dies 6.

LV.

JOANNES, natione Tuscus, ex patre Constantio, sedit annis 2. mensib. 9. diebus 17. Hic vocatus est a rege Theodorico Ravennam, quem et misit in legationem Constantinopolim ad Justinum Imperatorem orthodoxum, qui ejus consilio usus voluit amore religionis Christianæ hæreticos extricare, ut Ecclesias Arrianorum Catholicas consecraret. Pro qua re hæreticus rex Theodoricus exarsit, et voluit totam Italiam gladio extinguere. Tunc Joannes Papa ægrotus cum fletu ambulavit, et senatores, et Consules cum eo, id est, Theodorus importunus, Agapitus Patritius, accipientes in mandatis, ut redderentur Ecclesiæ hæreticis in partibus Orientis, quod si non omnem Italiam gladio perderet. Qui dum ambulasse occurrit ei omnis civitas cum cereis et crucibus in honore B. Apostolorum Petri et Pauli. Et gaudebat Justinus Augustus se suscepisse in partibus Græciæ Joannem Papam Romanum, sicut Constantinus Au-

gustus susceperat Silvestrum Episcopum. Qui Justinus dans honorem Deo humiliavit se pronus, et adoravit Joannem beatissimum rogantem cum grandi fletu ut legatio acceptabilis esset in conspectu ejus. Qui postquam obtinuit, propter quod ierat, ipsi Justiniano Augusto, ut vicarius B. Petri Apostoli rogatus manibus suis cum gloria coronam imposuit. Eodem tempore Theodoricus rex hæreticus tenuit duos senatores præclaros et exconsules, Symmachum et Boethium, et interfecit eos gladio. Cum vero Joannes venerabilis Papa, et Senatores ejus comites reverterentur a Constantinopoli, prædictus Rex hæreticus cum grandi dolo et odio suscepit eos, quos etiam gladio voluit interficere, sed non ausus est metuens indignationem Justiniani Augusti, quanquam permiserit in custodia afflictos [cruciari] cremari. Ipse vero Papa afflictus in custodia defecit, et mortuus est martyr, 15. Kalend. Jun. Quem statim de repente est intereundo subsecutus ipse Theodoricus rex hæreticus. Corpus vero B. Joannis translatum est de Ravenna, et sepultum est in B. Petri basilica 6. Kalend. Jun. Et cessavit Episcopatus dies 58.

LVI.

FELIX, natione Samnius, ex patre Castorio, sedit annis 4. mensibus 2. dieb. 13. Et sepultus est in basilica B. Petri Apostoli, 4. Idus Octob. Et cessavit Episcopatus diebus 3.

LVII.

C BONIFACIUS, natione Romanus, ex patre Sigebaldo sedit annis 2. diebus 26. Hic fuit ordinatus in basilica Julii sub intentione cum Dioscoro; qui ordinabatur in basilica Constantiniana. Fuitque dissensio in clero et senatu dies 28. Sed Dioscorus ipso anno 2. Idus Octobris defunctus est. Quem Bonifacius zelo ductus eum grandi amaritudine sub chirographo anathematizavit, et eum archivo Ecclesiæ retrusit. Sed ei nullus subscribere voluit. Hic congregata Synodo in basilica B. Petri Apostoli, fecit cum chirographis sacerdotum jusjurandum ante confessionem Apostoli Petri in diaconum Vigilium, ut sibi succederet. Unde facta iterum Synodo censuerunt sacerdotes omnes propter reverentiam sanctæ Sedis quia contra canones hoc fuerat factum, et quia culpa eum respiciebat, qui sibi successorem constituisset. Quapropter Bonifacius reum se confessus est, quod in Diaconum Vigilium sua subscriptione chirographi ante confessionem B. Petri Apostoli fecisset, ipsumque chirographum sub præsentia omnium sacerdotum et cleri, et senatus in incendio consumpsit. Tunc venit relatio ab Afris Episcopis de constitutione, et ut consilio Domini Papæ omnia Carthaginensis Episcopus faceret. Sepultus autem est in basilica B. Petri Apostoli, sub die 17. mens. Octob. Et cessavit Episcopatus dies 15.

LVIII.

JOANNES, qui et Martirius, natione Romanus, ex

patre Projecto, de Cælio monte, sedit annis 2. mensibus 4. diebus 6. Eodem tempore Justinianus Augustus, vir religiosus summo amore Christianæ religionis misit fidem suam scriptam chirographo proprio ad sedem Apostolicam per Episcopos Epaticum, et Demetrium. Sepultus est autem Joannes Papa in basilica B. Petri Apostoli, 6. Kalend. Junias. Et cessavit Episcopatus dies 6.

LIX.

AGAPITUS, natione Romanus, ex patre Gordiano presbytero ad sanctos Joannem et Paulum, sedit mensib. 11. diebus 18 Hic libellos anathematis quos invidiæ dolo extorserat, Bonifacius a presbyteris et Episcopis contra canones et contra Dioscorum in medio Ecclesiæ congregatis omnibus incendio consumpsit, et totam Ecclesiam absolvit. Denique missus est a Theodato rege Gothorum ad Domuum Justinianum Augustum, qui indignabatur contra eundem regem quod occidisset Reginam Amalsuentham commendatam sibi, filiam scilicet Theodorici regis, qui eum regem fecerat. Ingressus ergo Agapitus Constantinopolim 10. Kalend. Maii susceptus est cum gloria, et cœpit altercationem habere cum Justiniano Augusto de religione. Responsumque reddidit constantissime de Domino JESU Christo, Deo et homine, quod in una persona JESU Christi duæ sint naturæ. Qua altercatione Anthemium Constantinopolitanum Episcopum invenit hæreticum. Dixit itaque Imperator Agapito: Aut consenti nobis aut in exilium deportari te faciam. Cui respondit: Ego quidem peccator ad Justinianum Imperatorem Christianissimum venire desideravi, nunc autem Diocletianum inveni. Scito tamen, te et Episcopum tuum idoneos non esse Christianæ religionis, nisi duas naturas in Christo confiteamini. Tandem ex præcepto Augusti accersito Anthemio, et discussione facta, nunquam voluit confiteri in doctrina catholicæ responsionis, sed convicit eum Sanctus Papa Agapitus, et ob id ab omnibus Christianis est glorificatus. Tunc Imperator, gaudio repletus, humiliavit se, et adoravit beatissimum Papam Agapetum, quia communionem eiecit Anthemium, et expulit in exilium, et loco ejus Mœnam nomine consecravit Episcopum Catholicum. Qui etiam, postquam omnia obtinuit, pro quibus directus fuerat quadam ægitudine defunctus est Constantinopoli 10. Kalend. Maii. Cujus corpus in loculo plumbeo translatum est in basilicam B. Petri Apostoli, ubi et sepultum est, 12. Kalend. Octob. Et cessavit Episcopatus dies 58.

LX.

SILVERIUS, natione Campanus, ex patre Hormisda Episcopo Romano, sedit anno 1. mensib. 5. dieb. 11. Hic evasus est a tyranno Theodato sine deliberatione decreti. Qui corruptus pecunia talem timorem induxit clero, ut qui non consentiret in hujus ordinatione gladio puniretur. Quo circa sacerdotes non subscribere ante ordinationem ejus secundum morem antequam, sed postmodum. Post menses vero duos

A nutu divino exstinguitur Theodatus, et elevatur rex Vuitigis. Qui Ravennam veniens tulit sibi uxorem filiam Amalasuentæ reginæ. Unde indignatus Imperator Justinianus misit Belesarium patritium cum exercitu, ut liberaret omnem Italiam a captivitate Gothorum. Tunc veniens patritius in partes Siciliæ, audivit quod Gothi fecissent sibi regem, et inde per Campaniam properavit Neapolim, quam et obsidere cœpit, quia cives Neapolitani noluerant aperire ei. Qui pugnando civitatem introivit, et ductus furore interfecit et Gothos, et omnes cives Neapolitanos, ita ut nulli sexui, vel ætati parceret, nec sacerdotibus, aut servis DEI, vel sanctimonialibus. Factoque maximo bello contra Vuitigis, ingressus est urbem Romam 4. Idus Decembr. et civitatem munivit. Nocte ipsa, qua introivit urbem, hi qui erant in civitate vel foris, fugerunt Ravennam, et omnes portas dimiserunt apertas. Tunc colligens Vuitigis rex multitudinem exercitus Gothorum regressus contra Romam 9. Kalend. Mart. et fixit castra ad pontem Milvium et uno anno ita obsessa est civitas Romana, ut nulli esset facultas exeundi, vel introeundi. Intra civitatem autem grandis fames erat, ut aqua venundaretur pretio, nisi Nympharum [remedium] rechedus subvenisset. Pugnæ autem maximæ erant, Belesario defendente Romanos vel civitatem: quam et liberavit a Gothis; quos postmodum Ravennam fugere compulit. Tunc erat Vigilus Diaconus apocrisiarius in Constantinopoli, qui sciebat dolorem Augusti pro Anathemio Patriarcha, qui depositus fuerat a sanctissimo Agapito Papa, eo quod hæreticus repertus esset, et in locum ejus Mœnam servum DEI constituerat. Consilio denique Vigilii misit Romam epistolas Silverio Papæ, rogans et obsecrans: aut ad nos, ne pigriteris venire: aut certe revoca Anthemium in locum suum. Quas litteras dum legisset B. Silverius, ingemuit, et dixit: Modo scio, quod hæc causa finem vitæ meæ adduxit. Fiduciam tamen habens in Domino rescripsit Augustæ. Domina Augusta, ego rem istam nunquam facturus ero, ut revocem hominem hæreticum, in sua nequitia damnatum. Tunc indignata Augusta misit ad Belesarium jubens per Vigilium diaconem. Vide aliquas occasiones in Silverium Papam, et deponere illum ab Episcopatu, aut certe festinus transmitti eum ad nos. Ecce ibi habes Vigilium archidiaconem, et apocrisiarium nostrum carissimum, qui nobis pollicitus est revocare Anthemium patriarcham. Suscepta jussione Belesarius dixit: Ego quidem jussionem facio, sed ille qui interest in nece Silverii Papæ, ipse reddat rationem de factis suis Domino JESU Christo. Et urgente jussione, exierunt quidam falsi testes, qui dixerunt: Quadam vice invenimus Silverium Papam scripta mittentem ad regem Gothorum in quibus continebatur. Veni ad portam, quæ appellatur Asinaria juxta Lateranis, et civitatem trado ac Belesarium patritium. Quod audiens Belesarius non credidit, sciens quod per invidiam hæc dicerentur, Sed dum multi in eadem accusatione

ne persisterent, timuit, fecitque Silverium ad se venire in palatium Pincis, et foris retineri omnem clerum. Cumque ingressus esset cum solo Vigilio, Antonina patritia, ut jacebat in lecto, videns eum dixit: Dic Domine Silvestri Papa, quid fecimus tibi et Romanis, ut tu velles nos in manus Gothorum tradere? Adhuc ea loquente, ingressus Joannes Subdiaconus regionarius primæ sedis tulit pallium de collo ejus, et duxit in cubiculum, ubi exspoliatum eum induit veste monachica. Quem Xistus subdiaconus regionis sextæ videns monachum, egressus foras nunciavit ab clerum, dicens: Quia domnus Papa depositus est, et factus est monachus. Qui audientes, fugerunt omnes. Suscepit autem eum Vigilius archidiaconus in sua quasi fide, et misit in exilium in Ponzas, ac sustentavit eum pane tribulationis et aqua augustiæ. Qui deficiens confessor mortuus est, et sepultus in eodem loco 12. Kalend. Jul. ibique salvantur infirmi. Et cessavit Episcopatus dies 5.

LXI.

VIGILIUS, natione Romanus, ex patre Joanne Consule, sedit annis 17. mensibus 6. diebus 26. Eodem tempore Belesarius commisit bellum contra Vuitigem regem Gothorum, quem fugientem noctu insectus est Joannes Magister militum, cui cognomen Sanguinarius, et tenuit eum, adduxitque ad Belesarium, qui perduxit eum sub sacramento salvum ad Imperatorem Justinianum Constantinopolim. Quem Imperator fecit patritium et comitem transmisitque juxta fines Persarum, ubi vitam finivit. Belesario vero egere gratias Imperator et Augusta, et remiserunt eum in Africam, quæ redacta est sub republica, interfecto sub dolo pacis [Gundaro] Vimarith rege Vandolorum, Quo tempore scripsit Theodora Augusta ad Vigilium Papam: Veni adimple nobis, quæ prona voluntate promisisti de patre nostro Anthemio, et revoca eum in officium suum. Ad hæc rescripsit Vigilius: Absit hoc a me, Domina Augusta. Prius locutus sum male et insipienter, modo autem nullo modo tibi conentiam, ut revocem hominem hæreticum et anathematizatum. Quo si indignus vicarius sum B. Petri Apostoli, quomodo fuerunt antecessores mei sanctissimi, Agapitus et Silverius, qui eum damnare? Tunc Romani suggesterunt, quod consilio Vigilii depositus fuisset Silverius, mandantes, quia male agit cum Romanis servis tuis, et cum ipsa plebe tua: sic enim est furiosus, ut daret alapam notario suo, qui mox cadens ad pedes ejus expiravit. Item dedit neptem suam Vigiliam Astherio Consuli filio mulieris viduæ, quem fecit teneri nocte, et tamdiu cædi, quamdiu vitam finiret. Quo audito, Augusta misit Anthemium Scribonem cum virtute majori ad Romam, dicens: Excepto in basilica S. Petri, parce, cæterum, si in Lateranis, aut in palatio, aut in qualibet Ecclesia inveneris Vigilium, impositum mox navi perduc eum ad nos. Quod nisi feceris, per viventem in sæcula excoriari te faciam. Qui Anthemius Scribo veniens

A Romam, invenit eum in Ecclesia S. Cecilie 10. Kalend. Decemb. erat enim dies natalis ejus. Qui munera erogando ad populum repertus est, et depositus ad Tyberim, missusque in navim; quem plebs et populus sequebatur, clamando, ut orationem ab eo acciperet. Et data oratione, dixit omnis populus, Amen. Et mota est navis. Videntes Romani, quod mota est navis, in qua sedebat Vigilius, tunc populus cœpit post eum jactare lapides, fustes, cacabos, et dicere: Fames tua tecum, mortalitas tua tecum, male fecisti cum Romanis, male invenias ubi vadis. Et quidem amatores ejus seculi sunt eum de Ecclesia. Qui ingressus Siciliam in civitate Catinensi permissus est facere ordinationem per mensem Decemb. presbyteros et diaconos. Ex quibus retransmisit Romam Ampliatum presbyterum vicedominum suum, et Valentinum Episcopum ad S. Rufinam, et Secundum ad custodiendum Lateranis, et gubernandum clerum. Qui vales faciens omnibus ingressus est Constantinopolim in Vigilia Domini nostri Jesu Christi. Quem obvisus Imperator osculatus est, et cœpit flere, ac plebs illa psallebat ante eum usque ad Ecclesiam S. Sophiæ. *Ecce advenit dominator Dominus*, etc. Per biennium enim fuerant intentiones de Anthemio patriarcha, ostendentes cautionem manus ejus, qua promiserat eum revocare in locum suum. Sed Vigilius magis desiderans mori, quam vivere, nullatenus voluit eis consentire, et dixit: Ut video, non me fecerunt venire ad se Justinianus et Theodora, sed Diocletianus et Eleutheria. Facite ut vultis, digna enim factis recipio. Tunc dedit alapam in faciem ejus quidam, dicens: Homicida, nescis quibus loqueris? nescis, quia Silverium Papam occidisti? et filium mulleris viduæ calcibus et fustibus interfecisti? Tunc fugiens in basilicam S. Euphemie tenuit columnam altaris. Qui tractus ab ea, et ejectus foris Ecclesiam, fecerunt mitti funem in collo ejus, et traxerunt eum per totam civitatem usque ad vesperum. Tunc missus est in custodiam, ubi dabantur ei modice panis et aqua. Clerus autem Romanus, qui cum eo erat, missus est in exilium per diversa metalla incidenda. Tunc Gothi cum suo rege Bandua, qui Totila nuncupabatur, descendentes Romam obsederunt eam, et facta est fames in civitate Romana, ut etiam natos suos vellent comedere. Quadam itaque die intravit rex Romam a porta S. Pauli, indictione 13 et habitavit cum Romanis, quasi pater cum filiis. Quidam vero de Senatoribus fugientes ingressi sunt Constantinopolim, et venerunt ad Imperatorem afflicti et desolati. Quos consolatus est Imperator, et misit Narsetum Eunuchum et cubicularium suum in Italiam. Cui data pugna cum Gothis donavit Deus victoriam, et occisus est rex et multitudo Gothorum interfecta est. Tunc adunatus clerus rogavit Narsetem, ut una cum ejus suggestionem rogaret Principem, ut si adhuc viveret Vigilius Papa, aut Presbyteri, seu diaconi, vel clerus, qui cum eodem fuerat in exilium deportatus, revertetur. Suscepta relatione Narsetis, vel cuncti

cleri Romani lætus effectus est Imperator et omnes inclyti ejus, eo quod requiem dedisset DEUS Romanis. Mox misit, per diversa loca, ubi fuerant in exilium deportati, in Gypso et Proconeso, et jussit ante se venire Imperator, dicens eis : Vultis recipere Vigilium, ut fuit Papa vester, an archidiaconum vestrum Pelagium, et manus mea erit vobiscum. Responderunt omnes : Imperet DEUS pietati tuæ, ut restituat nobis modo Vigilium, et quando voluerit eum DEUS transire de hoc sæculo, tunc cum vestra præceptione donetur nobis Pelagius noster archidiaconus. Tunc dimisit omnes cum Vigilio, et venerunt Siciliam in civitatem Syracusis, ubi afflictus calculi dolore mortuus est. Cujus corpus translatum est Romam, et sepultus est ad S. Marcellum, via Salaria. Et cessavit Episcopatus menses 3 et dies 5.

LXII

PELAGIUS, natione Romanus, ex patre Joanne Vicariano, sedit annis 11 mensibus 10, diebus 18. Quem, dum non essent Episcopi, qui eum ordinarerent, eo quod multitudo religiosorum sapientium, et nobilium subduxerat se a communione ejus, dicens, quia in morte Vigili Papæ se immiscuit, ut tantis pœnis affligeretur, ordinarerunt duo Episcopi, Joannes de Perusia, et Bonus de Ferentino, et Andreas presbyter de Hostia. Nam non erat in clero vel monasteriis, qui posset promoveri. Tunc Narses et Pelagius Papa consilio inito sumpta Litaniam a S. Pancratio cum hymnis et canticis spiritualibus venerunt ad S. Petrum Apostolum, ubi idem Papa tenens Evangelia et crucem Domini super caput suum in ambonem ascendit, et satisfacit populo, quia nullum malum peregisset contra Vigilium, petiitque confirmari, ut si quis ille est in sancta Ecclesia ab Ostiario usque ad gradum Episcopi, neque per aurem, neque per aliquas promissiones proficiat, quia Simoniacum est. Mortuus est autem et sepultus in basilica B. Petri Apostoli. Et cessavit Episcopatus menses 2, dies 25.

LXIII.

JOANNES, ex patre Anastasio illustri, sedit annis 12. mensibus 11. dieb. 26. Eo tempore Heruli in Tharsiam venerunt, levato super se rege Sindaldo, et premebant cunctam Italiam. Contra quos Narses egressus, regem eorum interfecit, et omnem gentem subjugavit. Deinde simili modo Immingus et Bucelenus duces Francorum premebant Italiam, sed auxiliante Domino, et ipsi a Narsete interfecti sunt. Cumque tali eventu gauderet tota Italia, Romani invidia ducti suggererunt Justiniano et Suffinæ [Sophiæ], quia Romanis magis expetierat Gotis servire quam Græcis, ubi Narses Eunuchus imperat. Quod Narses audiens de Roma venit Campaniam, et indignatus scripsit genti Langobardorum, ut venirent, et possiderent Italiam. Quæ omnia, ut cognovit Joannes Papa, festinus venit Neapolim, et obtinuit a Narsete, ut reverteretur Romam : qui relicta Italia, pro qua valde laboraverat, Constantinopolim redire decreverat. Utrique ergo reversi sunt. Et

PATROL. CXXXIX,

sanctissimus quidem Joannes habitavit multo tempore in cimiterio Sanctorum Tiburtii et Valeriani. Narses vero Romam ingressus post multum temporis mortuus est. Sanctissimus quoque Joannes et ipse mortuus sepultus est in basilica B. Petri Apostoli. Et cessavit Episcopatus mensibus 10. diebus 3.

LXIV.

BENEDICTUS, natione Romanus, de patre Bonifacio, sedit annis 4. mense 1. diebus 29. Eodem tempore gens Langobardorum invasit omnem Italiam, simulque et fames nimia adeo, ut etiam multitudo castrorum se traderet Langobardis, ut temperare possent ab inopia famis. In istis itaque laboribus et afflictionibus positus sanctissimus Papa mortuus est, et sepultus in B. Petri Apostoli basilica in secretario. Et cessavit Episcopatus menses 3. dies 10.

LXV.

PELAGIUS, natione Romanus, de patre Unigildo, sedit annis 10. mens. 2. dieb. 10. Hic ordinatur absque jussione Principis, eo quod obsiderent civitatem Romanam Langobardi, qui Italiam multa vastatione infestabant. Cujus temporibus tantæ pluvie fuerunt, ut omnes dicerent, quia aquæ diluvii superinundaverunt, et talis clades fuit, qualem a sæculo nullus meminit fuisse. Hic mortuus est, et sepultus ad B. Petrum Apostolum. Et cessavit Episcopatus menses 3. dies 25.

LXVI.

GREGORIUS, natione Romanus, ex patre Gordiano, sedit annis 13. mens. 6. diebus 10. Hic exposuit homilias Evangeliorum, et multa alia, quæ enumerare non possumus, adjecitque in canone. *Dies nostros in tua pace dispone*, etc. Misit etiam prædicatores ad gentem Anglorum, qui eos converterent ad Dominum JESUM Christum. Domum quoque suam monasterium constituit. Qui mortuus sepultus est ad B. Petrum Apostolum ante Secretarium die 12. mensis Martii. Et cessavit Episcopatus menses 5. dies 19.

LXVII.

SABINIANUS, natione Tuscus. de civitate Blera, ex patre Bono, sedit annum 1. menses 5. dies 9. Quo tempore fuit fames gravis in civitate Romana. Qui facta pace cum gente Langobardorum jussit aperi horrea Ecclesiæ et venundari frumenta pro solido uno modios 30. Hic in Ecclesia B. Petri Apostoli luminaria addidit. Qui sepultus est in Ecclesia B. Petri Apostoli. Depositus autem est sub die 22. mens. Februar. Et cessavit Episcopatus mensibus 10. dieb. 26.

LXVIII.

BONIFACIUS, natione Romanus, ex patre Joanne, sedit mensibus 8. diebus 22. Hic obtinuit apud Phocatem Principem, ut sedes Apostolica B. Petri Apostoli caput esset omnium Ecclesiarum, quia sedes Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat. Constituit etiam Synodum in Ecclesia B. Petri Apostoli, in qua sederunt Episcopi 72. presbyteri 30. diaconi 3. et clerus omnis, sub anathe-

mate, ut nullus Pontifice vivente Episcopum civitatis A se præsumat dicere, aut partes sibi de electione facere, nisi tertio die depositionis ejus, tuncque adunato clero et filiis Ecclesiæ electio fiat, et quem quis voluerit, habebit sibi licentiam eligendi sacerdotem. Defunctus autem sepultus est in Ecclesia B. Petri Apostoli die 12. mens. Novemb. Et cessavit Episcopatus mens. 10. dies 6.

LXIX.

BONIFACIUS, natione Marsus, de civitate Valeria, ex patre Joanne medico, sedit annis 6. mens. 8. diebus 13. Hujus temporibus fames, pestilentia, et inundationes aquarum gravissimæ fuerunt. Qui petiit a Phocate principe templum, quod appellabatur Pantheon, in quo fecit Ecclesiam beatæ, semperque Virginis Mariæ. Qui defunctus die 25. B mensis Maii, sepultus est ad beatum Apostolum Petrum.

LXX.

DEUSDEDIT, natione Romanus, ex patre Stephano subdiacono, sedit annis 3. diebus 23. Hic clerum multum dilexit. Sacerdotes et clerum ad loca pristina revocavit. Cujus temporibus veniens Eleutherius patritius et cubicularius Ravenna, occidit omnes, qui in necem Joannis Exarchi, et judicis Reipub. fuerant. Cumque susceptus esset optime a sanctissimo Deus dedit Papa, egressus de Roma venit Neapolim, quæ tenebatur a Joanne Consino antarta. Contra quem pugnando interfecit eundem tyrannum, ingressus Neapolim, et cum eo C alios multos: sicque reversus est Ravennam, ubi data militibus roga facta est pax magna in tota Italia. Hic constituit secundam Missam fieri in clero. Quo tempore factus est terræmotus magnus mense Augusto, indictione 6. Post hæc secuta est clades scabierum in populo, ita ut nullus esset, qui posset mortuum suum recognoscere. Qui defunctus sub diem 8. mensis Novemb. sepultus est ad B. Petrum Apostolum. Hic dimisit pro obsequio suo ad omnem clerum rogam unam integram. Et cessavit Episcopatus mense 1. diebus 16.

LXXI.

BONIFACIUS, natione Campanus, de civitate Neapoli, ex patre Joanne, sedit annis 5. Hic constituit, ut D testamentum valeat secundum jussionem Principis, et ut nullus trahatur de Ecclesia, nec præsumat acolythus reliquias Sanctorum Martyrum levare, nisi presbyter, et ut in Lateranis acolythus non baptizet cum diacono, sed subdiaconi sequentes Eodem tempore ante diem ordinationis ejus Eleutherius patritius et Exarchus antarta assumpsit regnum. Qui veniens ad civitatem Romanam, in castro, quod dicitur, Luciolus, a militibus Ravenatibus interfectus est, et caput ejus delatum Constantinopolim ad piissimum Principem. Defunctus autem beatissimus Bonifacius sepultus est ad B. Petrum Apostolum die 25. mensis Octob. Et cessavit Episcopatus dies 13.

LXXII.

HONORIUS, natione Campanus, ex Patre Petronio Consule, sedit annis 12. mensibus 11. diebus 17. Hic constituit, et decrevit in Ecclesia, ut omni hebdomada Sabbatho die exeat Letania a S. Apollinari ad B. Petrum Apostolum, et cum hymnis et canticis omnis populus ei occurrere debeat. Qui sepultus est ubi supra, sub die 4. Idus Octob. Et cessavit Episcopatus anno 1. mens. 7. diebus 18.

LXXIII.

SEVERINUS, natione Romanus, ex patre Abieno, sedit mensibus 2. diebus 4. Hujus temporibus, cum tantum esset electus, nondum autem ordinatus, devastatum est Episcopium Lateranense a Mauritio chartulario, et Hisatio patritio Exarcho Italiæ, qui adversus Ecclesiam Dei inito consilio concitaverunt exercitum Romanum, dicentes: Quid prodest, quod tantæ pecuniæ congregatæ sint in Episcopio Lateranensi ab Honorio Papa, et militibus nihi, exinde subvenitur, quando et rogæ vestræ, quas Dominus Imperator vobis per vices mandavit, ibi sunt a sancto viro reconditæ? His auditis omnes armati a puero usque ad senem venerunt ad prædictam Ecclesiam, quam tamen irrumpere non potuerunt, resistantibus his, qui cum sanctissimo Severino aderant. Unde Mauritius, quod vi non potuit, dolo fecit ingressus vestiarium Lateranensis Episcopii, et sigillavit omnia quæ Christianorum pietas pro redemptione animarum suarum sancto Petro reliquerat. Misitque postmodum Ravennam epistolas ad Hisatium patritium, qui illico Romam veniens omnes primates Ecclesiæ in exilium deportari jussit, ne esset qui impediretur suis negotiis. Deinde post dies aliquantos ingressus Lateranense Episcopium per dies 8. deprædatus est illud, partemque maximam direxit Constantinopolim Heraclio Imperatori, et sic ordinatus est sanctissimus Severinus. Qui etiam sepultus est ad beatum Petrum Apostolum sub die 4. Non. August. Et cessavit Episcopatus menses 4. diebus 29.

LXXIV.

JOANNES, natione Dalmata, ex patre Venantio Scholastico, sedit anno 1. mensibus 9. diebus 19. Hic misit multas pecunias per omnem Dalmatiam seu Histriam per sanctissimum et fidelissimum Martinum Abbatem propter redemptionem captivorum qui a gentibus deprædati fuerant. Sepultusque est ad B. Petrum Apostolum sub die Id. Octob. Et cessavit Episcopatus mense 1. dieb. 10.

LXXV.

THEODORUS, natione Græcus, ex patre Theodoro Episcopo de civitate Hierosolyma, sedit annis 6. mensibus 5. diebus 18. Hujus temporibus Mauritius Chartularius, per quem Hisacius multa mala operatus est, conjuravit contra eundem Hisatium adjunctis sibi omnibus, qui in circuitu civitatis Romanæ per castra morantes Ecclesiam Dei devastaverant,

volens sibi regium nomen imponere. Hæc audiens **A** Hisatius misit Donum magistrum militum et Sacellarium suum ad civitatem Romanam, cui, relicto Mauritio, occurrit omnis exercitus Romanus. Ipse vero Mauritius fugit ad S. Mariam ad Præsepe. Unde abstractus misere bojas in collo ejus, ac cum omnibus suis consiliariis, inbojatis transmissus est Ravennam per manus Marini Scribonis, et Thomati Chartularii. Quem etiam juxta Ravennam in loco, qui dicitur, Ficudas 12. milliario a civitate decollaverunt, sicut ab Hisatio mandatum fuerat. Cujus caput perductum est Ravennam. Quod postquam vidit Hisatius, valde gavisus ad exemplum multorum jussit per civitatem circumferri, et post in stipite poni. Illos autem, qui cum ipso directi fuerant inbojati, positos sub arcta custodia, dum cogitaret qua morte **B** eos puniret, nutu Dei percussus interiit, et hi de carcere ad sua sunt reversi. Audiens quoque Imperator mortem Hisatii, misit Theodorum patritium exarchum, cui cognomentum, Calliopa, ad regendam omnem Italiam. Quo tempore venit Pyrrhus ex Africa, qui fuerat Episcopus et patriarcha Constantinopolitanus ad limina Apostolorum, et libellum cum sua subscriptione obtulit Apostolicæ Sedi, condemnans omnia, quæ a se, vel a decessoribus suis scripta vel acta sunt, adversus immaculatam nostram fidem. Quem honorans Dominus Papa, ut sacerdotem regis civitatis, fecit ei cathedram juxta altare poni. Sed rursus, cum more canis ad proprium impietatis vomitum repedasset, sanctissimus Theodorus convocavit universos sacerdotes, et clerum, ac in Ecclesia **C** B. Petri Apostolorum Principis condemnavit eum sub vinculo anathematis. Deinde Paulum regis civitatis patriarcham regulariter increpavit, nec non per apocrisarios admonuit, quatenus proprium emendaret commentum, atque ad orthodoxam fidem, catholicamque Ecclesiam remearet. Qui tandem, cum eum non posset a suo conamine revocare, secundum Apostolicam auctoritatem depositionis ultione percussit. Sepultus est autem B. Theodorus ad B. Petrum Apostolum, pridie Idus Maii.

LXXVI.

MARTINUS, de civitate Tudertina provincie Tusciæ, sedit annis 6. mense 1. diebus 26. Hujus temporibus **D** Paulus Constantinopolitanæ urbis Episcopus spiritu superbie inflammatus, non solum verbis, sed etiam libris, sententiis nefandissimorum hæreticorum catholicum dogma enervare studuit; definiens, nec unam, nec duas voluntates, aut operationes in Christo Domino confiteri. Qua præsumptione ad tantam insaniam devenit, ut altare sanctæ Romanæ sedis, quod erat in domo Placidie sacratum subverteret, atque apocrisarios nostros immaculatam hostiam ibidem offerre prohiberet. Ipsi vero Apocrisarii dicendo eum constanter hæreticum detenti sunt, et in custodiam retrusi: alii autem in exilium deportati, nonnulli verberibus afflicti. Quod audiens **Martinus** sanctissimus Episcopus misit, et congregavit Episcopos in urbe Roma 103, fecitque Syno-

dum secundum instituta orthodoxorum Patrum in Ecclesia Salvatoris juxta Episcopium Lateranense, residentibus Episcopis ac presbyteris, et astantibus diaconibus, et clero universo, ubi condemnaverunt sub anathematis ultione percussos Cyrum Alexandrinum. Pyrrhum, Sergium et Paulum patriarcham Constantinopolitanum. Ipsi diebus direxit Imperator in Italiam Olympium cubicularium et exarchum ad regendam omnem Italiam, præcipiens ei, sicut Paulus suggesserat, ut in typo libelli ad eodem Paulo editi omnes Episcopos Italiæ subscribere faceret. Si autem quoquo modo fieri posset, ipsum Martinum Papam teneret, qui tunc facilius Episcopi Italiæ subscriberent. Quod si Romanus, vel Ravennatis exercitus contradiceret, et in præsentiarum sileret, donec omnem obtineret provinciam. Cujus jussis parens Olympius venit Romam, et invenit sanctam Romanam Ecclesiam in fide Catholica firmissimam, voluitque armatus cum exercitu schisma intromittere, sed prohibitus Dei virtute necesse habuit palam declinare a sua mala intentione. Unde in Ecclesia sanctæ Dei genitricis Mariæ ad Præsepe, dum ei Dominus Papa inter Missarum solemniam communionem porrigeret, voluit eum interficere: ita enim mandaverat suo spathario, quem Deus omnipotens excæcavit, ne sanctissimi Episcopi sanguis effunderetur, et Ecclesia Catholica hæresi subjugaretur. Nam prædictus armiger jurejurando ita accidisse professus est. Videns ergo Olympius exarchus, quia manus Dei circumtegebat Martinum sanctissimum Papam, pacem cum eo iniit, ac deinde collecto exercitu Siciliam profectus est adversus gentem Sarracenorum, ubi major pars exercitus Romani interiit et exarchus ipse morbo decessit. Cui successit directus ab Imperatore Theodorus exarchus, qui cognominabatur Calliopus, cum Theodoro imperiali cubiculario, qui et Pellurius dicebatur. Qui tollentes Martinum Papam de Ecclesia Salvatoris, quæ Constantiniana appellatur, perduxerunt Constantinopolim, et nec sic eis acquievit. Quapropter directus est in exilium, vel locum qui dicitur Cersona, ubi, sicut Deo placuit, vitam in pace finivit sub die 17. mensis Septembris. Qui confessor multa mirabilia operatur usque in hodiernum diem.

LXXVII.

EUGENIUS, natione Romanus, de regione prima Aventinensi, clericus a cunabulis, ex patre Rufiniano, sedit annis 2. mensibus 9. diebus 24. His temporibus Petrus patriarcha Constantinopolitanus direxit Synodicam juxta consuetudinem ad sedem Apostolicam omnino obscurissimam, in qua non declaravit operationes aut voluntates in Domino nostro Jesu Christo. Unde accensus populus vel clerus cum majore strepitu eam a sancta Dei Ecclesia projece- runt, ita ut nec eundem Papam dimitteret Missas celebrare in basilica sanctæ Dei genitricis Mariæ ad præsepe, nisi promisisset se minime eam suscepturum. Qui etiam sepultus est ad B. Petrum Aposto-

Inm sub die 4. Nonas Jun. Et cessavit Episcopatus A mense 1. diebus 28.

LXXVIII.

VITALIANUS, natione Segnensis, ex provincia Campaniæ, ex patre Anastasio, sedit annis 14. mensibus 6. Hic direxit responsales suos cum Synodica juxta consuetudinem in regiam urbem ad piissimos Principes, significans de sua ordinatione. Cujus temporibus venit Constantinus Augustus Romam, susceptus ab eodem Papa, cui et occurrit, indictione sexta, quinto milliario ab urbe. Cumque per duodecim dies in civitate Romana demoratus per diversa loca plurima dona obtulisset, omnia quæ erant in ære ad ornatum civitatis deposuit. Sed et Ecclesiam S. MARLE ad Martyres tegulis æreis discooperuit, et cum aliis rebus in regiam urbem direxit. Reversus autem Siciliam habitavit Syracusis, ubi tales afflictiones populo provinciarum Calabriæ, Siciliæ, Africæ, vel Sardinie per diagrapha, seu capita atque nauticationes imposuit, quales a sæculo nunquam fuerant auditæ, auferens vasa sacra, vel cimilia sanctarum Dei Ecclesiarum. Qui postmodum 15 die mensis Julii, per indictionem 12. proditus in balneo occisus est. Secuta est statim mors sanctissimi Vitaliani, qui sepultus est ad S. Petrum Apostolum sub die 6. Kalend. Februar. Et cessavit Episcopatus mensibus 2. diebus 13.

LXXIX.

ADEODATUS, natione Romanus, ex monachis, ex patre Joviano, sedit annis 4. mensibus 2. diebus 5. Hujus temporibus Mezentius, qui erat in Sicilia cum exercitu Orientali arrepto regno intarizavit, et exercitus Italiæ per diversa fugit, quousque Deo auxiliante idem interemptus est, et caput ejus intarta Constantinopolim perductum. Post cujus mortem Sarraceni Siciliam obtinuerunt, et multis occisis, populus in montanis, seu in castris confugium fecit. Illi vero reversi Alexandriam secum asportaverunt, quæ a civitate Romana illuc navigio fuerant delata. Prædictus quoque sanctissimus vir casalia conquirit, et in vita sua Abbatem et congregationem ibidem constituit. Post cujus transitum tantæ pluriæ et tonitrua fuerunt, qualia nulla ætas meminit. Et nisi per Letanias, quæ quotidie fiebant, Dominus propitiatus esset, homines et pecora interirent. Renascentibus quoque leguminibus denuo in campis propter nimias pluvias nil tritura in horrea recondere valebant. Sepultus autem est beatissimus Adeodatus ad S. Petrum Apostolum sub die 6. Idus Jul. Et cessavit Episcopatus mensibus 4. diebus 15.

LXXX.

DONUS, natione Romanus, ex patre Mauritio, sedit anno 1. mensibus 6. diebus 10. Hic repperit in urbe Roma, in monasterio quod appellatur Boeziana, Nestorianistas monachos Syros, quos per monasteria diversa divisit, et ibidem monachos Romanos

instituit. Cujus temporibus Ecclesia Ravennæ, quæ se ad Ecclesia Romana segregaverat causa autocephaliæ denuo se pristinae sedi Apostolicæ subjugavit. Cujus Ecclesiæ præsul, nomine Reparatus, e vestigio, ut Deo placuit, vitam finivit. Hic dum esset electus Augusto mense, stella a parte Orientis apparuit a galli cantu usque mane per tres menses, et ejus radii cælos penetrabant. Quæ post semetipsam reversa disparuit, et a parte orientis maxima mors hominum subsecuta affuit. Sepultus autem est ad B. Petrum Apostolum sub die 3. Idus April. Et cessavit Episcopatus mensibus 2. diebus 15.

LXXXI.

AGATHO, natione Siculus, sedit annis 2. mensibus 6. diebus 3. Hujus temporibus Theodorus Archiepiscopus Ravennæ semetipsum sedi Apostolicæ post multorum annorum curricula præsentavit. Suscepit autem divalem jussionem piissimorum Principum Constantini, Heraclii et Tyberii Augustorum per Epiphanium gloriosum a secretis, quæ missa fuerat prædecessori suo Dono Papæ, exhortans, ut debeat sacerdotes vel missos suos dirigere in regiam urbem pro adunatione sanctarum Dei Ecclesiarum. Quod facere non distulit, et Episcopos ac presbyteros, vel religiosos monachos illuc quantocyus direxit. Quo tempore Luna eclipsem pertulit. 18 die mensis Junii, indictione 8. Quam mortalitas gravissima per tres sequentes menses subsecuta intus et foris Urbem talis depopulata est, qualis nec aliorum Pontificum temporibus fuisse memoratur. Ingressi denique legati Apostolicæ Sedis regiam urbem die 10 mensis Novemb. indictione 9. Domino comitante sunt suscepti in oraculo B. Petri Apostolorum Principis intra palatium, porrigentes ei et scripta Pontificis. Quos dum suscepisset, commonuit, ut remittentes assertiones philosophicas, non furore, sed pacifica dispositione puram sanctorum Patrum, scripturarumque comprobata fidem per Synodalia decreta satisfacerent, et inducias ad retractandum dedit, tribuens eis omnia, quæ ad sustentationem sufficiebant in domo, quæ appellatur Placidia. Dominica itaque die evocatis ad Sanctam Dei Genitricem ad Blachernas in tanta honorificentia, ut etiam eis in palatio caballos cum obsequio dirigeret. Die quoque 22. mensis Novemb. in basilica, quæ Trullus appellatur, sub regalicultu resedit Imperator, et cum eo Georgius patriarcha Constantinopolitanus, et Macarius Antiochenus, missique sedis Apostolicæ cum Episcopis Orientalium partium, numero 150. Post hæc intromiserunt libros, et tomos diversos, et Synodos, quas falsaverunt hæretici æstimantes, non propter veritatem, sed per mendacium superare, qui non duas, sed unam voluntatem et operationem dicebant in Christo; quod coram Principe et Synodo claruit. Deinde præcepit pius Princeps missos in Synodo residere præsentantes locum sanctissimi Agathonis Papæ. Quibus dictum est, ut omnes libros, quos scirent ad causam fidei pertinere coram Synodo deferrent, quod et factum est,

Et vocato Georgio diacono, et cartophylace Ecclesie Constantinopolitane preceptum est ei, ut juxta eorum notitiam codices ex bibliotheca Ecclesie ad medium deducerentur. In quibus repertum est duas naturas, duasque voluntates vel operationes esse in Christo. Contraque confessus Macharius inventus est mendax. Tunc interdixit pietas Augustalis Georgio Patriarche, ut minime in Ecclesia sua susciperet eundem Macarium ejusque sequaces. Deinde, ut veritatis lumen appareret, intromissa sunt coram Synodo venerabilium Patrum dicta Joannis Constantinopolitani, Cyrilli, Athanasii, Basilii, Gregorii Nazianzeni, Dionysii, Hilarii, Ambrosii, Augustini, et Leonis duas naturas, duas voluntates vel operationes in Christo dicentes ad satisfactionem Principis, vel Synodi. Sequenti die relecta est Synodica sanctissimi Agathonis Papae, quam Catholicis Patribus comprobata subscripserant Occidentales Episcopi 120. Post haec hortati sunt Macarium omnes, ut de voluntate vel operatione Christi suam proferret sententiam. Qui cum neque unam, neque duas voluntates, vel operationes dicere vellet, Serenissimus Princeps tomum ipsius Macarii prctulit, in quo apertissime unam voluntatem in Domino affirmaverat, et manu sua subscripserat cum Theodoro et Georgio Patriarchis. Sed Georgius sanctissimus Patriarcha sui erroris poenituit, et ita credere se, et praedicare professus est, sicut sedes Apostolica tradit. Unde cum aliis Catholicis anathematizavit omnes haereticos, et ipsum Macarium, postquam usu Synodi et Principis ei ablatum est orarium a Basilio Cretensi Episcopo, et anathematizatum foris Synodum simul cum suo throno projecere. Stephanum autem discipulum ejus cervicibus a S. Synodo Romani clerici expulerunt. Eadem hora tantae telae aranearum nigerrimae in medio populi ceciderunt, ut omnes mirarentur, ac ita sordibus haereseon expulsis unita est sancta DEI Ecclesia. In locum vero Macarii ordinatus est Theophanius Abbas monasterii Pagias, insulae Siciliensis, et factus est patriarcha Antiochense Ecclesie. Macarius quoque cum suis amatoribus directus est in exilium ad civitatem Romanam, decretumque est, ut tollantur nomina Patriarcharum de dyptichis Ecclesiarum, vel de picturis, aut foribus, ubi esse poterant, id est, Cyri, Sergii, Pyrrhi et Pauli, nec non et Petri, per quos error iste pullulaverat. Catholici vero populi tanta fuit gratia, ut ad laetitiam sancti Concilii, quod in regia urbe erat, Joannes Portuensis Episcopus, qui unus Legatorum erat, Dominicorum die octavae Paschae in Ecclesia S. Sophiae coram Principe et Patriarcha publicas Missas latine celebraret, et unanimiter omnes laudes et victorias piissimorum Imperatorum adclamarent. Suscepit etiam divalem jussionem secundum suam postulationem, qua relevata est quantitas, quae solita erat dari pro ordinatione Pontificis, sic tamen, ut si contigerit post ejus ransitum electionem fieri, non debeat ordinari, nisi

aprius decretum generale introducatur a regia urbe secundum antiquam consuetudinem. Sepultus est autem sanctus Agatho ad B. Petrum Apostolum 4 Idus Januar. Et cessavit Episcopatus anno 1. mensibus 7. diebus 5.

LXXXII.

LEO junior, natione Siculus, de patre Paulo, sedit mensibus 10. diebus 17. Hic fuit eloquentissimus, in divinis Scripturis sufficienter institutus, graeca latinaque lingua eruditus, cantilena ac psalmodia praecipuus, et in earum sensibus subtilissima exercitatione limatus. Hic suscipiens sanctam 6. Synodum, quae in regia urbe acta fuerat sub Constantino Principe a duobus Patriarchis, Constantinopolitano et Antiocheno atque 150 Episcopis, eam studiosissime de graeco in latinum transtulit. Qui etiam damnatis aliis haereticis duos tantum absolvit, id est, Anastasium presbyterum, et Leontinum diaconum in die sancto Theophaniae exponentes per propria scripta fidem suam, juxta quod sancta Synodus determinavit. Hujus temporibus percurrente divali jussione piissimi Principis restituta est Ecclesia Ravennatis sub ordinatione Apostolicae sedis, ut defuncto Archiepiscopo electus ad civitatem Romanam veniat ordinandus, et constituit, quid solvere debeat pro usu pallii, aut diversis Ecclesiae officiis. Sed et ne Mauri quondam Episcopi anniversitas aut Agenda celebretur, nec non typum autocephaliae, quem sibi elicuerant ad amputanda scandala sedis Apostolicae restituerunt. Ejusdem quoque temporibus Luna eclipsin pertulit die 15. mensis Aprilis, indictione 11. Post caenam Domini nocte poene tota in sanguinem versa. Qui etiam sepultus est ad B. Petrum Apostolum, sub die 5. Nonas Julias. Et cessavit Episcopatus menses 11. dies 22.

LXXXIII.

BENEDICTUS, junior natione Romanus, patre Joanne, sedit menses 10. dies 12. Hic a puerili aetate in scripturis et cantilena doctissimus et benignus, suscepit divales jussiones Constantini magni Principis ad venerabilem clerum et populum, atque felicissimum exercitum Romanae civitatis, per quas concessit, ut qui electus fuerit in Sede Apostolica e vestigio absque tarditate Episcopus ordinetur. Hic una cum clero et exercitu suscepit mallones capillorum Domini Justini et Heraclii filiorum clementissimi Principis. Quo tempore apparuit stella noctu veluti luna sub nube inter natalem Domini et Theophaniam. Item prope exitum mensis Februarii in die ab occasu exiit stella meridie, et in partes Orientis declinavit. Post hoc mons Bebius, qui est in Campania, mense Martio per diem eructuavit, et omnia loca circumquaque praepulvere exterminata sunt. Qui e vestigio infirmitate detentus defunctus est ac sepultus ad S. Petrum Apostolum sub die 8. Idus Maii. Et cessavit Episcopatus menses 2. dies 15.

LXXXIV.

JOANNES, natione Syrus, de provincia Antiochiæ, patre Quiriaco, sedit anno 1. diebus 9. Hic valde strenuus, atque scientia præditus, cum esset Diaconus missus a sanctæ memoriæ Agathone Papa in regiam urbem cum aliis sacerdotibus, repræsentavit locum Apostolicæ Sedis in sancta sexta Synodo. Qui impetratis a clementissimo Principe his, pro quibus ierat reversus est, et in Ecclesia est electus Constantiniana. Quo tempore regnabat Justinianus Augustus defuncto patre in initio mensis Septemb indictione 14. et statim auxiliante Deo constituit pacem cum gente Sarracenorum decennio terra marique. Sed et provincia Africæ subjugata est Romano Imperio, ac restaurata. Hic post multorum annorum curricula Episcopum Turritanæ Ecclesiæ, quem sine auctoritate Romani Pontificis fecerat Cironatus Archiepiscopus Caralitanus sub ditionem ejusdem Ecclesiæ redintegravit atque firmavit. Qui sanctissimus vir diutina detentus infirmitate defunctus est ac sepultus ad B. Petrum Apostolum, secunda die mensis Augusti. Et cessavit Episcopatus menses 2 dies 18.

LXXXV.

CONON, oriundus patre Traceseo, educatus apud Siciliam, postmodum Romam venit eidem Ecclesiæ militaturus, atque ad presbyterii honorem devenit; sedit mensibus 11. In cujus electionem consensit clerus et populus, dum non minima contentio facta esset, eo quod clerus in Petrum Archipresbyterum, et exercitus in sequentem ejus Theodorum presbyterum intendebat. Cumque clerus ante fores basilicæ Constantinianæ observaret custodias et exercitus in basilica B. Stephani protomartyris, atque neutra pars alteri cederet, sacerdotes et clerus unanimiter ingredientes Episcopium Lateranense, elegerunt supradictum Pontificem, in quo vere erat aspectus angelicus, veneranda canities, sermo verus. Quod videns exercitus post aliquantos dies flexus cum clericis subscripsit, et, ut mos est, legatos ad excellentissimum Theodorum exarchum direxit. Hic suscepit divalem jussionem Justiniani Principis, qua significat acta sextæ Synodi apud se habere, quæ piæ memoriæ domnus Constantinus genitor ejus Deo auxiliante fecerat. Hujus temporibus pietas Imperialis relevavit duo centena annonæ, quas Brutiis et Lucaniæ annue persolvebant. Hic ultra consuetudinem absque consensu cleri Constantinum diaconum Ecclesiæ Syracusanæ Rectorem in patrimonio Siliciæ constituit, hominem ferum et tergiversutum; cui mappulis ad caballicandum uti licentiam concessit. Unde post discessum Pontificis seditio super eum orta a civibus ob patrimonii lites, a iudice provinciæ sub arcta custodia est retrusus, pro eo quod in dissensione iudicum inveniebatur. Cumque sanctissimus Pontifex diutina infirmitate detentus obiisset, dimisit omni clero et monasteriis multa in auro sicut præcessor ejus Benedictus Papa. Cujus archi,

A diaconus videns eundem infirmari, cupiditate ductus aurum solvere noluit, sed scripsit Ravennæ moranti Joanni glorioso novo exarcho promittens dona, si factione illius ipse ad Pontificium eligeretur. Quod exarchus Romam mittens fieri voluit. Sepultus est autem beatissimus Pontifex ad B. Petrum Apostolum, sub die 22. mensis Septemb. Et cessavit Episcopatus menses 2. dies 23.

LXXXVI.

SERGIUS, natione Syrus, Antiochia regione ortus, de patre Tiberio in Panormo Siciliæ, sedit annis 13. mensibus 8. diebus 23. Hic Romam veniens sub sanctæ memoriæ Adeodato Pontifice in clero Romanæ Ecclesiæ connumeratus est. Et quia studiosus erat, et capax in officio cantilenæ, priori Cantorum pro doctrina est traditus, acolythusque factus per ordinem ascendit usque ad presbyteratum, quo consecratus est a Leone Pontifice in titulo S. Susannæ. Cumque defuncto sanctæ memoriæ Conone, ut fieri solet, populi Romani pars consentiret in electione Theodori archipresbyteri, pars in electione Paschalis archidiaconi, et utraque pars immaniter in ceptis perduraret, primates iudicum, et exercitus Romanæ militiæ, vel cleri plurima pars ad sacrum palatium perrexerunt, et inito consilio tractaverunt, qualiter altercantium sopiretur intentio, sicque Deo annuente in personam prædicti Sergii devenerunt. Quem de medio populi tollentes in oraculum B. Cæsarii martyris Christi quod est intra palatium, introduxerunt, et exinde ad Lateranense Episcopium cum laudum adclamationibus deduxerunt. Quo palatium ingresso unus e duobus electis, id est, Theodorus archipresbyter illico quievit, ac se humiliando salutavit et osculatus est. Paschalis vero nullo modo primitus acquievit, verum tandem aliquando salutavit. Sed clanculo tamen non cessabat Ravennam mittere, persuadens Joanni Patritio et exarcho Romam venire. Qui amore promissæ pecuniæ veniens, dum omnes in personam Segii sanctissimi invenisset consensisse, Paschali id quidem suffragari non valuit, et ideo Ecclesiæ B. Petri Apostoli suo stipendio damnum intulit, adeo ut centum libras auri a prædicto Pontifice exigeret, quas prædictus miserimus Archidiaconus promississet. Qui post multum tempus propter incantationes et loculos [lucos] quos colebat, vel sortes, quas tractabat privatus in monasterio retruditur, ac post quinquennium præ cordis duritia impœnitens est defunctus. Denique hujus Sergii temporibus Justinianus Imperator fieri Concilium jussit in regia urbe, in qua et legati Sedis Apostolicæ quibusdam capitulis extra cetum [ritum] Ecclesiasticum editis decepti subscripserunt, et Romano Pontifici, utpote capiti sacerdotum omnium, ut subscriberet, direxerunt. Verum beatissimus Pontifex penitus non acquievit, nec eosdem tomos suscipere, aut lectioni pandere passus fuit, sed ut invalidos respuit atque abiecit, eligens ante mori, quam novitatum erroribus consentire. Unde indignatus Imperator Magi-

strianum Romam misit, qui Joannem Deo amabilem Portuensem Episcopum, seu Bonifacium consiliarium Domini Papæ in regiam transferret urbem. Deinde Zachariam protospatharium suum direxit, jubens idem facere de Romano Pontifice. Porro misericordia Dei excitatum est cor Ravennatis militiæ, Ducatus etiam Pentapolitani, qui hoc prohibuerunt fieri, ingressi per portam B. Petri cum armis et turba Lateranensis Episcopii volentes videre Pontificem, quem sublatum navigio per noctem fama vulgaverat. Egressus igitur sanctissimus Sergius Pontifex obviam militibus ante fores basilicæ, quæ dicitur Domni Theodori Papæ suavi responso eorum linivit corda, et Zachariam, qui sese sub lecto ejus absconderat, de manibus eorum eripuit, quia eum cum injuriis et contumeliis a Romana urbe expellere volebant. Quo in tempore, is qui eum miserat, Deo retribuente, regno privatus est et Ecclesiæ status Christo præsule servatus est. Cæterum beatus vir in sacrario S. Petri Apostoli capsam argenteam in angulo obscurissimo jacentem invenit, cui sigillum impressum abstulit, locellum aperuit, in quo interius plumbazium [plumacium] ex holoserico superpositum, quod staurarium dicitur invenit, eoque ablato inferius crucem diversis ac pretiosis lapidibus ornatam inspexit. De qua detractis quatuor petalis, in quib. gemmæ clausæ erant miræ magnitudinis, ineffabilem portionem salutaris ligni Dominicæ crucis repperit, quod pro salute humani generis ab omni populo Christiano die exaltationis S. crucis in basilica Salvatoris, quæ appellatur Constantiniana, osculari ac adorari instituit. Hic post multa, quæ in Ecclesiis Dei fecit, renovavit, seu contulit, ut tempore fractionis Domini corporis, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, etc., a clero et populo decantetur instituit. Constituit etiam, ut scilicet diebus adnunciationis Domini, dormitionis, et nativitatis sanctæ Dei Genitricis Mariæ ac S. Simeonis quod hypapanti Græci appellant. Letania exeat a sancto Adriano et ad S. Mariam populus occurrat. Sepultus est autem hic beatus vir in basilica B. Petri Apostoli 6. Idus Septemb. indictione 14. Tiberio Augusto. Et cessavit Episcopatus mense 1. dieb. 20.

LXXXVII.

JOANNES, natione Græcus, sedit annis 3. mensibus 2. diebus 12. Hujus temporibus venit Theophylactus cubicularius Patritius et Exarchus Italiæ de parte Siciliæ in urbem Romam. Qui volens propriis substantiis denudare quosdam habitatores Urbis, commovit adversum se gravissimam seditionem, quam Pontifex monitis salutaribus sedavit, qui sese medium dans portas civitatis clausit, et sacerdotes ad fossatum, in quo una convenerant, misit. Deinde vero, dum Gisulfus dux gentis Langobardorum Beneventi cum omni sua virtute veniret, in Campaniam incendia et prædationes multas exerceret, captivosque, non paucos cepisset, et usque ad lo-

cum, qui Horreas dicitur, fossatum figeret, nullusque esset, qui ei resistere posset, prædictus Pontifex missis sacerdotibus cum Apostolicis donariis universos captivos de eorum manibus redemit, et illum cum suo hoste ad propria repedare fecit. Post cujus obitum cessavit Episcopatus mensem 1. dies 18.

LXXXVIII.

JOANNES, natione Græcus, patre Platone, sedit annis 2. mensib. 7. dieb. 17. vir eruditissimus, et facundus eloquentia. Hujus temporibus. Aripertus, rex Langobardorum, donationem patrimonii Alpium Cottiarum in litteris aureis exaravit, ac juri Romanæ Ecclesiæ reformavit, quæ per longa tempora ab eadem Langobardorum gente delinebantur. Tunc etiam Justinianus Imperator a partibus Gazariæ per loca Bulgariæ cum Trebello usque ad regiam urbem veniens regnum proprium, unde ejectus fuerat, adeptus est. Leonem quoque et Tiberium, qui locum ejus usurpaverant, cepit, et in medio Circi coram omni populo jugulari fecit. Porro tomos quos antea sub Domino Sergio Apostolicæ memoriæ Romam direxerat, in quibus diversa capitula Romanæ Ecclesiæ contraria inerant, per duos Metropolitanos Episcopos transmisit, adjurans ut Apostolicæ Ecclesiæ Concilium aggregaret, et quæ evulsa essent stabiliret, quæ vero adversa renuendo cassaret. Sed hic humana fragilitate timidus hos nequaquam emendans Principi retransmisit, postquam non diu in hac vita perduravit, sed defunctus appositus est ad patres suos. Et cessavit Episcopatus mensibus 3.

LXXXIX.

SISINNIUS, natione Syrus, patre Joanne, sedit dies 20. Qui vir podagrigo ac chiragrigo humore ita delinebatur astrictus, ut sibi propriis manibus cibum exhibere non valeret. Unde repentina morte defunctus est. Et cessavit Episcopatus mensem 1. dies 28.

XC

CONSTANTINUS, natione Syrus, patre Joanne, sedit annis 7. diebus 16. mitissimus valde. Cujus temporibus in urbe Roma facta est fames magna per annos tres, quam secuta est tanta ubertas, ut fertilitatis copia sterilitatis inopiam oblivioni mandaret. Hic ordinavit Felicem Archiepiscopum Ravennatem, qui secundum priorum suorum consuetudinem noluit facere cautiones, sed per potentiam judicum exposuit, ut voluit. Quapropter mittens Justinianus Imperator Theodorum Patritium et primum exercitus insulæ Siciliæ cum classe Ravennam cepit, præfatum Archiepiscopum arrogantem in navi vinctum tenuit, lumine oculorum privavit, in exilium trans Pontum misit, et omnes rebelles, quos ibi repperit, compedibus strinxit, divitias eorum abstulit, et Constantinopolim misit. Tunc etiam sacra Imperatoris jussus est præfatus Constantinus Pontifex regiam ascendere urbem, quod et fecit die 5. mensis Octobris indictione 9. Secuti autem sunt eum Nicetta

Episcopus de Sylva Candida, Georgius Episcopus A
 Portuensis, Michaelius, Paulus, Georgius presby-
 teri, Gregorius diaconus, Georgius secundicerius,
 Joannes defensorum primus, Cosmas sacellarius,
 Sisinnius nomenclator, Sergius scriniarius, Doro-
 theus et Julianus subdiaconi, et de reliquis gradi-
 bus Ecclesiæ clerici pauci. Veniens igitur Neapolim,
 illic repperit eum Joannes patritius et Exarchus
 cognomento Rizocopus, qui Romæ positus decolla-
 vit Sajulum diaconum, Petrum arcarium, Sergium
 abbatem et Sergium ordinatorem, postquam Ra-
 vennam reversus turpissima morte obiit. Denique
 summo Pontifici cum suis Siciliam pergenti Theodo-
 rus patritius et stratigos languore detentus occurrit,
 quem cum veneratione magna suscipiens medelam
 adeptus est celerem, transfretansque per Rhegium B
 et Cortonam Callipolim, ubi mortuus est Niceta Epi-
 scopus, et Hydrunti moras faciens eo quod hyems
 esset, illic suscepit sigillum Imperiale per Theopha-
 nium regionarium, quo continebatur, ut ita omnes
 judices susciperent Pontificem, ac si ipsum Impera-
 torem. Inde egressi per insulam Cheam devenerunt
 ad septimum milliarium regiæ urbis, ubi obviam
 egressus est Tiberius Imperator filius Justiniani Au-
 gusti, et Cyrus Patriarcha cum clero et populi mul-
 titudine, omnes lætantes et diem festum agentes.
 Sellari quoque imperiali usus Apostolicus Pontifex
 ingressus est civitatem, cum camellauco, ut solitus
 est Romæ procedere. Quod audiens Justinianus Im-
 perator gaudio repletus a Nicæa Bithyniæ misit sa-
 cram gratiarum actione plenam, petens ut ei Ponti-
 fex occurreret Nicomediæ, et ipse veniret a Nicæa;
 quod et factum est. Prostravit autem se Christianis-
 simus Augustus, et osculans pedes Pontificis in am-
 plexus mutuos ruerunt, ac deinde cum ipso tanta
 lætitia Missas die Dominico Imperatori fecit, qua
 communicans ab ejus manibus Princeps pro suis del-
 ictis ut deprecaretur obtinuit, sicque omnia privi-
 legia suæ Ecclesiæ renovavit. Romam igitur rever-
 tens a Nicomedia civitate post crebram navigatio-
 nem, Domino sospitatem tribuente incolumis portum
 Cajetæ attigit, ubi maximam multitudinem populi
 Romani repperit, ac 24. die mensis Octob. indi-
 ctione 10. Romam ingressus est. Post menses autem
 tres lugubris nuntius supervenit dicens. Justinia-
 num orthodoxum, trucidatum, et Philippicum hæ-
 reticum ad imperium promotum, cujus et sacram
 cum pravi dogmatis exaratione suscepit, sed cum
 Apostolicæ Sedis Concilio respuit. Eodem tempore
 Felix Archiepiscopus Ravennæ ab exilio reductus,
 pœnitentiâ motus, et licet oculorum lumine priva-
 tus, tamen ad proprium rediit thronum et fidei expo-
 sitiones confessus reconciliationis promeruit absolu-
 tionem. Tunc etiam duo reges Saxonie amore Aposto-
 lorum Romam venientes sub velocitate suam vitam,
 ut optabant, finierunt. Venit autem et Benedictus Me-
 diolanensis Archiepiscopus orationis voto, et suo se
 Pontifici præsentavit, postposita altercatione pro Ec-
 clesia Ticinensi, cujus antistes consecrandus ad Dom-

num Papam pertinet. Denique populus Romanus
 statuit nequaquam hæretici Imperatoris nomen,
 aut in chartis, aut in figuris solidum suscipere, nec
 inter Missarum solemniam commemorationem ejus
 facere. Contigit autem, ut Petrus quidam pro Du-
 catu Romanæ urbis Ravennam dirigeret, et nomen
 hæretici Imperatoris in sua promotione annotasset;
 quapropter hunc Ducem populus Romanus susci-
 pere noluit, et Christophoro Duce adeo bellum ci-
 vile exortum est, ut in via sacra ante palatium
 sese committerent, et utriusque partis amplius
 quam 30, ita flagellarentur ut interirent : nec ces-
 satum est, donec Pontifex mitteret sacerdotes cum
 Evangeliiis et crucibus, qui hanc commotionem se-
 darent. Non post multos huius dies venit nuntius a
 Sicilia, qui Philippum hæreticum a principali ver-
 tice depulsum innotesceret, ac Anastasium ortho-
 doxum Augustalia sceptrâ suscepisse nuntiaret.
 Quem sancti sexti Concilii confessorem, et veræ
 fidei prædicatorem Scholasticus cubicularius, pa-
 tritius et Exarchus Romam veniens omnibus de-
 claravit. Cæterum post tanti Pontificis obitum
 cessavit Episcopatus dies 40.

XCI.

GREGORIUS, natione Romanus, ex patre Marcello,
 sedit annis 15. mensib. 8. diebus 24. Fuit autem
 temporibus Anastasii, Theodosii, Leonis atque Con-
 stantini Augustorum, nutritus in parva ætate in pa-
 triarchio sub sanctæ memoriæ Domno Papa Sergio,
 atque Sacellarius factus Bibliothecæ illi cura com-
 missa est. Deinde ad Diaconatus ordinem promotus
 cum sancto Pontifice Constantino ad regiam pro-
 fectus est Urbem, ac a Justiniano Principe super qui-
 busdam capitulis optima responsione unamquamque
 persolvit quæstionem. Erat enim vir castus, et in
 divinis Scripturis eruditus, ad quem Joannes Con-
 stantinopolitanus antistes Synodicam misit, cui
 idem Pontifex subscripsit. Hic inter plurima bona
 quæ fecit, in Germania per Bonifacium Episcopum
 verbum salutis prædicavit, et gentem illam seden-
 tem in tenebris doctrina lucis ad Christum conver-
 tit. Quo tempore Luitprandus Longobardorum rex
 donationem Pairimonii Alpium Cotiarum, quam Ari-
 pertus rex fecerat, admonitione tanti viri redditam
 confirmavit. Signum quoque in Luna factum est per
 indictionem 14, quæ visa est cruoris plena usque
 ad mediam noctem. Theudo etiam dux gentis Bajoariorum
 ad B. Petri Apostoli limina primus de gente
 eadem occurrit, orationis voto. Et post hæc Ana-
 stasius Imperator classem navium præparatam
 Alexandriæ direxit contra Agarenos, qui ad aliud
 versi consilium ab itinere medio ab regiam regressi
 urbem, Theodosium orthodoxum Imperatorem ele-
 gerunt, atque coactum in solio imperii confirmave-
 runt. Anastasius itaque cum civibus, vel quibus po-
 tuit de exercitu Nicæam civitatem munivit, ac cum
 classe, in qua Theodosius fuerat, dimicavit, et fere
 septem millia exercitus sunt interempta. Sed Ana-
 stasii superata parte ipse verbum impunitatis expe-

luit, datoque sibi sacramento clericus factus atque A presbyter est consecratus. Theodosius vero protinus urbem regiam ingressus, quæ a Philippico dejecta fuerant in pristinum erexit statum et Ecclesiæ satis profuit fervore suæ fidei. Tunc fluvius Tiberis alterum suum egressus, ultra modum intumuit, ita ut in via Lata ad unam et semis staturam aqua ejusdem fluminis excrevisset, atque a porta B. Petri Apostoli usque ad pontem Milvium aquæ se distenderent. Unde Romanis tribulatio maxima imminerebat, quod serere non poterant: et idcirco a domno Papa Lethaniæ crebro flebant. Tandem octava die cessaverunt atque 15. indictione. Cumanum etiam castrum ipso fuerat tempore a Langobardis pacis dolo pervasum. Quod cum Dominus Papa nec precibus, nec muneribus posset recipere, mœnia ipsius castrum nocturno silentio sunt ingressi Joannes Dux Neapolitanus cum Theodino Subdiacono et Rectore, atque exercitu, et Langobardos pœne trecentos cum eorum Castaldio interfecerunt, et captos cæteros Neapolim perduxerunt. Sic castrum receperunt. Pro cuius redemptione sanctissimus Papa, sicut promiserat, dedit auri libras septuaginta. Tunc etiam nefanda Sarracenum gens, cum jam Hispaniarum provinciam per decem tenuisset annos pervasam undecimo conabatur Rhodanum fluvium transire, et Franciam occupare, ubi Eudo præerat. Qui facta Francorum generali monitione Sarracenos circumdans interemit, atque ex eis trecenta sexaginta quinque millia uno sunt die interfecta, ut ejusdem Eudonis Francorum Ducis continet epistola præ-

dicto Pontifici missa. Ex Francis vero mille tantum et quinquaginta in eodem bello fuerunt mortui: ex quibus ideo plures non interierunt, quia anno præmisso idem Dux Eudo in benedictionem tres spongas a prædicto Pontifice acceperat, ex quibus in hora, qua bellum commissum est, quicumque ad sumendum modicam nactus est particulam, nec vulneratus, nec mortuus est. Eodemque tempore in Campaniæ partibus combustum triticum, hordeum, sive legumina, quasi pluvia in loco quodam e cœlo missa sunt. Hic Pontifex instituit, ut quod non agebatur Quadragesimali tempore in quinta feria jejunium, atque Missarum celebritas fieret. Illis interea diebus biennio Constantinopolis est a Sarracenis obsessa, sed Deo eis contrario, maxima illic parte eorum fame ac bello interempta Leone Principe annuente, confusi recesserunt, Nam et ejusdem civitatis diversi sexus et ætatis populorum trecenta ferme millia necessitate pestilentiae dictum est fuisse vastata. Eo quoque tempore moribus certe honesta et nomine Pontificis mater ab hac vita subtracta est. Post cuius obitum domum propriam in honore sanctæ Christi martyris Agathæ additis a fundamento cœnaculis vel quæ monasterio erant necessaria monachorum ex novo construxit, dando illi prædia urbana vel rustica. Sed et castrum Narniæ a Longobardis pervasum est, ac post aliquot dies, Basilius Dux, Jordanes Cartularius, Joannes Subdiaconus cognomento Lurion consilium inierunt, ut Pontificem interficerent. Quibus assensum præbuit Martinus, Imperialis Spatarius.

Cetera desiderantur. Quæ vero in ms. cod. ab alio quopiam de viginti duobus sequentibus pontificibus Romanis brevissime subjecta erant luce indigna putavimus, tum quod ex libro de Romanis pontificibus, qui Anastasio Bibliothecario tribuitur, uti superiora omnia, excerpta non essent, tunc quod mutila essent et plena lacunis.

SANCTI ABBONIS

PRÆFATIO

COMMENTARII IN CYCLUM VICTORII.

(DOM. MARTENE, *Thes. Anecd.*, I, 118.)

Calculum Victorii dum quondam fratribus, qui manu sancti desiderii pulsabant intima mei pectoris, pro modulo meæ parvitalis traderem, et præcordiali amore eis devinctus vera obedientia deservirem, summis eorum precibus coactus, negotium cui vires vix sufficiunt aggredior, et quæ verbotenus simpliciter prosequer, charitatis obtentu in-

junxerunt, ut quodam elucubrationis commenti modo paginis inderem, ac adjectis pluribus sententiis, aliquo modo lucidius enuclearem. Quippe cum desunt voces, interdum signis vocum memoria amissa recipitur, blandaque modulationis serie quasi de gravi somno evigilans, quod desiderat assequitur, ac in alta mente iteratum sæpius firmiter stabilitur. Unde